

NAJWIĘKSZY TYGODNIK POLSKI W AMER. POŁUDN. — ZAŁOŻONY W 1920 ROKU "LUD" ("O POVO") O MAIOR JORNAL POLONES DA AMER. LAT. - FUNDADO EM 1920

ROK 38 | Curitiba, — 1 MAJA — (maio) — | nr. 18 | 1963

Dwie wizyty Prezydenta

Prezydent państwa João Goulart złożył dwie wizyty oficjalne: w Chile i Urugwaju na zaproszenie tamtejszych rządów. Pedróż ta, jak to podkreślił z naciskiem sam Prezydent, "miała na celu ożywić stosunki handlowe między Brazylią a Chile i Urugwajem. Nie miała żadnego charakteru politycznego, jak się tego mogły spo. dziewać skrajna prawica czy też lewica, a mianowicie, że Prezydent Goulart mial na celu stworzyć wspólny front trzech państw skierowany przeciw Stanom Zjednoczo-

Prezydent Brazylii stwierdził publicznie w Montevideo, że jeśli delegat brazylijski głosował przeciw postanowieniom Komisji Bezpieczeństwa Unii Pan-amerykańskiej, uczynił to nie, by bronić komunizmu, lecz respektować niezależność i suwerenność wszystkich państw. Taka polityka jest - zda-

Prezydent Państwa podkreślił jeszcze raz w swoich mowach jeszcze raz w swoich mowach wygłoszonych w Chile i Urugwaju, że w polityce zagranicznej utrzyma linię niezależną i su-werenną.

_x-*-x-

niem Prezydenta – konse-kwencją uchwał w Punta del Este o nie interwencji i o au-Itodeterminacji poszczególskiego kontynentu. Zresztą. gdyby taka komisja była konieczna w Brazylii, to utworzyłby ją rząd brazylijski na własną rękę.

Goulart bronit ponadto polityki ekonomicznej swego rządu, który zdecydowany jest utrzymywać stosunki handlowe z całym światem, bez względu na system rządów poszczególnych państw. Skrytykował jeszcze amerykański plan "Alians dla Postepu", mówiąc, że plan ten nie przyniósł Brazylii korzyści, jakich się po nim spodziewano.

Prezydent Brazylii, podczas swej wizyty w Chile i Urugwaju, zainteresował się żywo Związkiem Łacińsko-amerykańskim Wolnego Handlu (ALAIC), widząc wielkie jego możliwości w rozwoju ekonomicznym państw, walczących z trudnościami na polu ekonomicznym i gospo-

WIADOMOSCI

★ Gorące przyjęcie dla Goularta. Prezydent Państwa był owacyjnie witany w stolicy urugwajskiej Montevideo, z okazji swej wizyty oficjalnej w tym kraju. Goulart w zamian za samochód marki brazylijskiej darowany prezydentowi Alessandri otrzymał wspaniałego rasowego konia.

★ Lacerda groził rezygnacją. Gubernator Guanababary Carlos Lacerda wydał krótki komunikat, oświadczając, że nie weźmie on udziału w narodowym zjeździe NCBS partii UDN w Kurytybie i że wycofa się z życia politycznego, jeśli partia UDN zgodzi się na reformę Konstytucji. Ponieważ do tego nie doszło, Lacerda uczestniczył w końcowych obradach Konwencji

* Wojskowi odrzucają CGT. Kruzada Demokratyczna. rioskiego Klubu Wojskowego odrzuciła poparcie dane jej Kierownictwo zez Naczeliu Robotników (CGT) odnośnie zwiększenia poborów dla wojskowych. Kruzada zaznacza, że nie chce mieć nic wspólnego z CGT.

przemawiał * Kubitschek do Parańczyków. W telewizji parańskiej wystąpił sefasti nator Kubitschek, przemawiając do mieszkańców Parany na temat swej kandydatury na prezydenta w roos so ku 1965.

os ssitudo * Aktorzy filmowi w Kuryhe kinomatograficznego, zjetybie. Z okazji IV Festiwachało do Kurytyby 25 najwybitniejszych krajowych ak-torów filmowych aktorów filmowych, m. in. are frie O Pagador de Promessas".

★ Obecność pięciu guberna torów. W konwencji partii UDN wzięło udział pięciu gubernatorów tejże partii, a mianowicie: Aluisio Alves -Rio Grande do Norte, Virgílio Távora — Ceará, Seixas Dóría — Sergipe, Fernando Correia da Costa - Mato Grosso i Magalhães Pinto - Minas Gerais.

* Argumenty przeciw reformie konstytucyjnej. Najważniejszymi argumentami, jakie opozycja wysuwa przeciw reformie Konstytucji są: zachowanie własności prywatnej, oraz nieobieralność powtórna prezydenta pań-

★ Min. Almino w obronie polityki oszczędnościowej. Minister Pracy zmniejszył o 50 proc. pobory skarbników Instytutów Opieki Społecznej, w skutek czego każdy ze skarbników będzie musiał wrócić dla skarbu państwa około miliona kruzejrów.

* Obrona przed atakiem fal morskich. Prefektura rioska zebrała z brzegów i nawiozła na nowo na plaże 80 tys. metrów kubicznych piasku, naniesionego podczas ostatnich gwałtownych przypływów morskich w Rio.

* W obronie Konstytucji. Dowódca II Zony Wojskowej z siedzibą w São Paulo, Pery Bevilaqua, przemawiając na przyjęciu zgotowanym mu przez podkomendnych z okazji jego promocji na generała Armii, podkreślił, że jest on nieustępliwym brońcą Konstytucji państwa.

Wynik plebiscytu w Guanabarze. Końcowy wynik plebiscytu w stanie Guana-

bara na temat podziału stanu na municypia jest następujący: Przeciw podziałowi głosowało 874 tys. osób, za podziałem — ponad 49 tys. głosów. Kartek białych było 20 tysięcy a unieważnionych 9.200.

* Finanse stanu Bahia. Nowy gubernator stanu Lomanto Jr. znajduje się w ciężkiej sytuacji, ponieważ roczne zaległości stanu za pobory urzędników wyniosą 25 miliardów kruzejrów, podczas gdy roczne dochody wynoszą tylko 15 miliardów.

★ Szczepionka "Sabina" w Paranie. W południowozachodniej Paranie rozpoczęto szczepić dzieci szczepionką Sabin. Ponad 30 tys. dzieci będą poddane temu zabiegowi w wieku od 4 miesięcy do

★ 1-go maja w Aparecida do Norte. W narodowym Sanktuarium Matki Boskiej Aparecida odbędzie się obchód l-majowy wszystkich chrześcijańskich związków robotniczych, w obecności kardynała Dom Carlos Carmelo i gubernatora Adhemar de

Barros. ★ Wywłaszczepie kompanii amerykańskiej. – Amerykańska kompania AFPC, dostarczająca energii elektrycznej w sumie 500 tys. kilowatów i istniejąca w Brazylii od 1927 r., będzie wywłaszczona za sumę 135 milionów dolarów, spłacaną w ciągu najbliższych 25 lat.

★ Nowe banknoty 5-tysieczne. W początkach maja ukazać się mają pierwsze banknoty 5-tysięczne w sumie 80 milionów kruzejrów.

w lipcu, gdyż stary kanclerz pragnie jeszcze ratyfikować traktat wojskowy z Francją i gościć w Niemczech dwóch prezydentów: Kennedy i de Gaulle'a. Obserwatorzy tłumaczą wybór Erharda jako zręczny manewr, by rato-

wać partię, która coraz więcej traci w Niemczech swe znaczenie i wpływy u wybor-* * * * Podczas zjazdu robotników w Moskwie, Chruszczow dał wszystkim do zrozumienia, że zamierza zrezygnować z urzędu premiera, przypomina-

Najważniejszym

Obecny wice-kanclerz Nie-

miec Zachodnich i minister

Ekonomii Ludwig Erhard o-

brany został następcą Ade-

nauera przez deputowanych

partii rządowej — Chrześci-

opowiedziało się 150, przeciw -

47 głosom, a 19 członków par-

tii powstrzymało się od dania

głosu. Następca Adenauera może nadto liczyć na popar-

cie partii Liberalnej, co w

przyszłości da mu pożądaną

większość w Bundestagu ---

(parlamencie). Uważa się za

pewne, że dymisja Adenauera

będzie mieć miejsce dopiero

polityczni

jańskiej Demokracji. 225 głosujących za Erhardem

jąc, że liczy on obecnie 69 lat i że właściwym rządcą Rosji jest partia. Nikita wyjaśnił również, że zamianował Ustinowa naczelnym kierownikiem Najwyższej Rady Ekonomicznej Rosji, by ograniczyć wydatki związane z obroną narodową. Ta nominacja oznacza jeszcze, że Chruszczow stara się wpłynać na koła wojskowe, by je przekonać, że pociski rakietowe powinny zastąpić liczniejszą armię i lotnictwo, na które wydaje się zbyt wielkie

* * *

Z Buenos Aires donoszą, że argentyńskie władze wojskowe wykryły szeroką sieć szpiegowską, w której zamieszani są trzej urzędnicy czechosłowackiego poselstwa oraz przedstawiciel czeskiej fabryki samochodów 'Skoda' w Argentynie — inż. Jiri Vitec. Argentyński min. Spraw Zagranicznych Muniz odbywa obecnie rozmowy z czeskim posłem Jarosławem Pskolka. Wynikiem tych rozmów interesuje się całe społeczeństwo Argentyny. Wypada nadmienić jeszcze inny wypadek, który może mieć łączność z powyższą akcją szpiegowską. Chodzi tu o urzędnika amerykańskiej Misji Lotniczej, Karl Minetti, który pozostawał na usługach obcego mocarstwa, dostarczając cennych informacji na temat represyjnych środków przeciw wi. Urzędnik ten będzie odpowiadał przed sądem USA. * * *

W więzieniu austriackim znajduje się Erich Rajakowic, jeden z głównych pomocników znanego zbrodniarza wojennego Adolfa Eichmanna. Mieszkał on pod przybranym nazwiskiem w Mediolanie, gdzie wykryli go agenci Izraela. Bojąc się o swe życie, uciekł on do Austrii i tam został uwięziony W Mediolanie Erich był właścicielem firmy eksportowej, utrzymując żywy kontakt handlowy z firmami Niemiec Wschodnich. Władze włos-

ADENAUR JUŻ MA SWEGO NASTĘPCĘ kie sa przekonane, że Erich pracował dla wywiadu sowieckiego. Policja włoska wykryła w biurze Ericha sumę 160 tysięcy dolarów, która nie mogła pochodzić z zysków handlowych, ponieważ firma jego była stosunkowe mała. Także odkryte depesze szyfrowane w biurze Rajkowica potwierdzają podejrzenia władz włoskich.

UBIEGLY TYDZIEŃ W POLITYCI

wydarzeniem:

W Jordanii król Hussein rozwiązał parlament, formując rząt tymczasowy, który ma przygotować wybory w przeciągu czterech miesięcy. Cała Jordania znajduje, się pod wrażeniem nowo utworzonej Federacyjnej Republiki Arabskiej, do której mogą należeć tylko republiki, nie zaś królestwo jakim jest właśnie Jordania. Ruch za obaleniem monarchii w Jordanii rozpoczęli studenci, mając wielkie poparcie w łonie parlamentu, który uległ rozwiązaniu. Podczas demonstracji studentów policja królewska otworzyła ogień, co wpłynęło na pogorszenie się sytuacji króla Husseina. Trzeba się nawet liczyć z jego ustąpieniem. W tym ostatnim wypadku może zaognić się sytuacja na Bliskim Wschodzie, ponieważ Izrael dał do zrozumienia, że nie pozostanie neutralnym, bojąc się, że ewentualne przystapienie Jordanii do Federacji Arabskiej przybliżyłoby praktycznie granice Izraela do Egiptu, z którym Państwo Izraela od lat żyje w wielkiej niezgodzie

Migawki ze Świata

 Zarobek na całe życie. Znana malarka francuska Zizi Milano podpisała kontrakt z władcą Arabii Saudyckiej - Ibn Saud - na wymalowanie portretów licznej rodziny królewskiej.

O Czarny kosmonauta. Kapitan Lotnictwa USA Edward Dwight, pomimo przynależenia do rasy czarnej, weźmie udział w jednym z lotów kosmicznych.

• Lester Pearson objął urząd. Lider partii liberalnej objał stanowisko premiera po sformowaniu no-

 Cocteau miał atak serca. Słynny poeta i dramaturg atak serca podczas wywiadu udzielanego paryskiej tele-

Czy wieża runie? Słynna pochylona wieża w Pizie (Włochy) nachyla się coraz bardziej ku ziemi, grożąc za-

 Najlepsze karabiny maszynowe. Najlepszymi rę-

raela.

Nixon przegrał wybory na prezydenta USA, ale zyskał popularność jako pianista, występując w telewizji i grając własny utwór w towarzystwie 10 wiolinistów.

 Jewtuczenko ma powodzenie. Utwory poetyckie sowieckiego pisarza Jewtuczenki maja powodzenie w literackim świecie Europy. Niektóre z nich nagrano na płyty.

 Zdjęto klątwę z Perona. Z Madrytu donosza, że komunikowany w 1955 roku.

• Zgon prezydenta Izraela Prezydent Izraela, Ben Zvi zmarł w tych dniach, licząc 79 lat życia.

• Autor bomby "V-2" w Egipcie. Władze Izraela wyjawiły, że prof. Goerke, jeden z wynalazców latającej bomby niemieckiej pracuje w Egipcie, będąc na żołdzie prezydenta Nassera.

• Film o Ghandim. Darry Zanuck przygotowuje dokumentarny film o zamordowaniu słynnego bojownika o wolność Indii, Mahatmy Ghandi, który zginął w zamachu w 1948 roku.

Matka "Che" Guevary aresztowana. Matka jednego z liderów Kuby, "Che" Guevary, aresztowana została na granicy argentyńskiej, mając ze sobą wielką ilość bibuły komunistycznej.

• Zaproszenie dla Brigitte Bardot. Słynna francuska aktorka filmowa Brigitte Bardot otrzymała zaproszenie, by uczestniczyć w III festiwalu kinomatograficznym w Moskwie.

 Zlokalizowanie "Treshera". Amerykański statek oceanograficzny posług u j e się specjalną sondą, by zlokalizować łódź podwodną "Tresher", która z niewiadomych przyczyn zatonęła.

 Nowy lot w kosmosie. Na 14 maja b. r. wyznaczony został amerykański lot dookoła ziemi. Tym razem astronautą będzie Gordon

• Podwodny wulkan na Antarktydzie. Kapitan angielskiego łamacza lodów "Protector", Robert Graham, wyjawił, że na wyspie Sandel (Antarktyda) działa wulkan podmorski, który wyrzuca lawę na 60 m wysokości.

 Nie chcą telewizji. Parlament Afryki Południowej nie godzi się na wprowadzenie w kraju telewizji, twierdzac, że wprowadza ona zamieszanie do życia rodzinne-

• W Vietnamie Połudn. walka trwa. Bez przerwy od kilku już lat trwają zaciete walki między wojskami rzadowymi kierow a n y m i przez amerykańskich oficerów a licznymi grupami komunistycznych partyzantów.

wego rządu w Kanadzie.

francuski Jean Cocteau miał wizji. Cocteau Liczy 73 lat.

waleniem.

cznymi karabinami maszynowymi okazały się marki "Uzi" wyrabiane przez państwo Iz-

Rixard Nixon muzykiem.

Stolica Apostolska zdjela klątwę z Perona dwa tygodnie temu. Peron został eks-

W przededniu I-szego "FORUM" Polonijnego

Inicjatywa powzięta przez prezesa Towarzystwa União Juventus w Kurytybie, celem zwolania I-szego "FORUM" zatacza coraz to szersze kregi wśród ośrodków polonijnych i przeobraża się w realną rzeczywistość. To-Polsko-Brazvlijskie warzystwa rozsiane po całej Paranie z en-tuzjaznem wyraziły swą zgodę na wzięcie udziału w trzydnio-wych obradach "FORUM", Może nareszcie w całej pełni i rze-czywistości nastąpi renowacja i odrodzenie życia kulturalno-oświatowego wéród naszych roda-ków. Po demagogicznych wyczynach przystapiono do istotdziałania Młodzi działacze Polonijni, za-

Middzi działacze Feionijii, za-kasując rękawy, "ruszają z po-sad bryłę świata". A przystepu-jąc do realnej pracy wykazują siłę i hart swego ducha. Przełamując napotykane trudności natury organizacyjnej, łamiac i druzgocąc co stoi na przeszko-dzie — nie oglądając sie w tvl by poprzez zbieg okoliczności nie zamienić się w "słup soli", tym samym nie dopuszczają

po ukonstytulowaniu się, opra-cuje i zatwierdzi swój statut. który będzie drogowskazem jego działalności. FORUM będzie zbierać się co dwa lata i będzie miało władzę jako organ repre-zentujący całą Polonię Brazylijską na zewnątrz. Wewnątrz zaś działalność FORÚM będzie uaktywnieniem, skoordynowaniem życia kulturalno.społecznego Po-lonii Brazylijskiej. Ze względu na to, że w obradach FORUM weźmie udział jak najaktywniej-sza reprezentacja Polonijna -oczekuje się jak najlepszych wy-

Nadeszło potwierdzenie, stan Rio Grande do Sul bedzie reprezentowany przez znanego działacza polonijnego Pana Edmunda Gardolińskiego

A więc do zobaczenia się Drodzy Rodacy na I-szym FO-RUM Polonijnym w dniach 3, 4 i 5 maja w Towarzystwie União Juventus w Kurytybie. Kurytyba 12-IV-1963 r.

Jan Kaniak

ZANIEDBANE BODZCE

3 Maj! Ileż wspomnień drogich sercu każdego Polaka przy-pomina ta data! 3 Maj — to nie tylko tradycja, to przede wszystkim Historia Narodu. Nie czcze słowa a czyny naszych przodków przypominająca. Dzis różnie są interpretowane owe czasy historyczne; nie zawsze przychylnie dla naszego ucha. Ale jedno nie ulega watpliwości: w owym pamietnym dniu 3 Maja, naród zerwał się do czynu. Rzucenie śmiałych hasek reformy narodowych praw i ustroju państwowego, było czy-nem, który jeszcze dziś prawie po dwóch wiekach napawa nas dumą, że nasi praojcowie umieli zdobyć się na wysiłek myśli i pójść z postępem czasu.

Do najważniejszych z ogloszo-nych reform należy przede wszystkim reforma o szkolnictwie oświacie. Skarbu nie zdążono napelnić, nie zdążono także zorganizować stutysięcznej armii, ale to, co zrobiono w dziedzinie oświaty przetrwało potomnych i swoim blaskiem opromienilo i rzuciło podstawy duchowe do przetrwania wiekowej niewoli narodu. Pierwsze w świecie ministerstwo oświecenia publicz-nego! — jest czym się pochwa. lić w wieku XX-tym!

Zagadnienie oświaty jak dawniej tak i dziś jest wiecznie aktualne. I tam w kraju i tu u nas na uchodźstwie. Przebywając na uchodźstwie mamy obo-wiązek podtrzymania kultury

Poszukiwanie

Stefan Grabowski poszuuje Konstantego i Eleonory Malinowskich, którzy miesz-kali od r. 1944 do 1950 na Or-le w Półn. Paranie. Prawdo-podobnie wyjechali z rodziną do CIANORTE i od tego cza-su żadnej wiadomości. Kto by cóś o nich wiedział albo o rodzinie, proszony jest o porodzinie, proszony jest o po-danie wiadomości na adres:

Stefano Grabowski Benjamin Constante MASSARANDUBA Santa Catarina.

polskiej wyniesionej z kraju i przekazanej jej młodemu pokoleniu polskiemu wzrastającemu leniu polskiemu wzrastającemu na obczyźnie. Jest-to najwię-kszy obowiązek narodowy kaźde-go Polaka! Kto neguje temu, tym samym dobrowolnie wy-

rzeka się swej narodowości. Hasłem dnia Polaków na ob-czyźnie powinno być: Każde czyźnie powinno być: Każde polskie dziecko chodzi na lekcje języka polskiego! Na ten cel nie powinno braknąć ofiar pienieżnych, ani wysiłku organizacyj-nego, ani zrozumienia ani zapału. W popieraniu oświaty na uchodźstwie nie powinno być wahań ani namysłu: cel był świętym, jest i będzie zawsze ten sam!

Kultura narodowa to nie tylko samo szkolnictwo. Szkolnictwo jest tylko podstawą wyjściową i im lepiej zostanie ono zrozu-miane tym większym blaskiem rozbłyśnie to wszystko, co składa się na całość kultury! Literatura, muzyka, malarstwo i wszystko. stkie inne galezie nauki składa ją się na całość. W chwili obecnej największą rolę odgrywa nasze pisarstwo i prasa. One to są podstąwą wszystkich poczynań kulturalnych; są tymi bodźcami, które dopingują i budzą z uśpienia ducha narodowe-go. A tymczasem właśnie te go. A tymczasem właśnie to dziedziny są u nas bardzo za niedbane i co gorsza zapoznane medoane i co gorsza zapoznane. Wiekszości społeczeństwa wy-daje się, że skromny wydatek na książkę czy pismo polskie nie jest koniecznym, że tego rodza-ju inwestycja nie daje doraźnej korzyści. Jakże bledne to mnie-

Rocznica 3 Maja jest pomnieniem, że nie materialne zasoby decydują ale wartości kulturalne, wartości duchowe. Zasoby materialne sa tylko ko-niecznym dodatkiem do skar-bów kultury. Koniecznym, bc wszelkie osiągnięcia kulturalne nie rodzą się same z siebie, wy-magają wielkich inwestycji: ducha, świadomości narodowej o-raz ofiarności fizycznej i materialnej. Dopiero ten zestaw stanowi o skali kultury narodowej.

Proprietário: CONGREGAÇÃO DA MISSÃO Diretor: PE. DOMINGOS WIŚNIEWSKI, CM.

PE. JOSÉ ZAJAC, C.M. Administracja: ALAMEDA CABRAL, 846 przyjmuje codziennie (prócz niedziel i świąt) od 8 do 12 i od 14 do 18 godz. — Tel.: 4-1057

Toda correspondência, cartas de valor e cheques dirigir à: Wszelką korespondencje, listy pienieżne i czeki adresować:

REDAÇÃO DO "LUD" Caixa Postal 155 CURITIDA - PARANA

PRENUMERATA "LUDU" NA ROK 1963

W Brazylii i innych krajach amerykańskich:

Wspaniałomyślnych
Dobrodziejów Crs 5.000,00

Zamożnych Crs 1.000,00

Mniej zamożnych Crs 800,00

Biednych Crs 5.000,00 Miniej zahroznych
Biednych Cr\$ 500,00
Do przesylki lotniczej w Brazylii dopłaca sie Cr\$ 400,00
Dla innych krajów Cr\$ 1,500,00
Cena egzemplarza w Kurytybie Cr\$ 20,00
Cena egzemplarza w São Paulo i Pôrto Alegre Cr\$ 30,00

"LUD" WYSYLANY POCZTĄ LOTNICZĄ MOŻNA NABYC: ** SAO PAULO: w kiosku gazetowym naprzeciw Głównej Pocz-

★ SAO PAULO: w kiosku gazetowym naprzeciw Giownej Foczyty (Avenida São João).

W kiosku gazetowym na stacji kolejowej LUZ (Livraria da Estação da Luz, Saguão Principal), przy wejściu do Parku.

★ PORTO ALEGRE: w kiosku na placu Abrigo Parobé, Loja n. 3

PRZEDSTAWICIELE "LUDU" ZA GRANICA:

W Stanach Zjednoczonych (U.S.A.): — Rev. W. Sojka, St. John Kanty Prep., ERIE, Pa.

W Argentynie: — Sñr. Juan Czajkowski, Avda. Mitre 127, POSADAS, Pcia. Misiones.

Z INAUGURACJI GROMADY POLSKICH KOMBATANTÓW W BRAZYLII "GROMPOLK"

W KURYTYBIE

Do wydarzeń składających się na całokształt życia polskiego w Brazylii, a na terenie parańsko-kurytybskim w szczególności, niedziela 21 kwietnia 1963 r staje się datą historyczną. Zna czenie tej daty żołnierze R. P czenie tej daty zółnietze R. P. coenia zapewne, swą specjalnie znaczącą miarą, a to dlatego, że od tej chwili posiadają już Ognisko własnego "żołnierskiego" życia. W ognisku tym mają możność podzielenia się troskami, wspomnieniami, a w kolegowskiej atmosferze zależe. żeńskiej atmosferze znaleźc zenskiej atmosferze znalezc przyjacielską poradę i opieke moralną. Zarysowują się też i możliwości na pomoc material-ną, możliwie, że w niedalekiej przyszłości. A co najważniejsze

– znajda w tym Ognisku wspólny język, ten sam język, którv nas łączył, podobnie jak i munsić w czasie naszej służby P. S. Z. dur, który mieliśmy zaszczyt no-

Zgodnie z zapowiadana Inauguracją "Grompolk'u", na szpal-tach "Ludu" i w lokalnej prasie brazylijskiej, uroczystość odbyła według ułożonego programu, a który rozmiarami, powagą i świetnością, z dumą i radością stwierdzamy, przewyższył nawet Zarządu śmiałe przypuszczenia. Inauguracja wypadła o przysparzając blasku i okazale. kartom tradycji. Do podkreśle-nia powagi i ważności tego aktu przyczynili się w znacznej mie-

księży polskich Wołamy

liśmy szereg głosów o braku księży polskich w naszych śro-dowiskach. Były to głosy bardzo na czasie, z tego też powodu niechaj mi będzie wolno przypomnieć pewną rzecz, która być może poszła w zapomnienie. Przed paru laty odbył się w Ponta Grossie zjazd działaczy kulturalno-oświatowych, zwoła-ny przez tamtejsze ruchliwe i zaslużone Towarzystwo "Odro-dzenie". Pamiętamy, że o zjeździe tym poszedł rozgłos, iż był to pierwszy oddech po latach milczenia. W otwarciu obrad i przy ich zakończeniu wzięły u-dział władze miejskie z prefektem municypalnym dr Eurico Rosas na czele. Z inicjatywy "Odrodzenia" zjechało się wtedy kilkadziesiat osób, aby pod o-kiem władz krajowych radzie nad potrzebami parańskiego in-terioru. Dobrą myśl powzieli gospodarze zjazdu, wśród któ-rych trzeba wymienić pp.: Kle-mensa Zawadzkiego, Stanisław. czuka, Juliusza Lago i równie pomyślnie ja przeprowadzili. Owykończonym brady w świeżo gmachu — trwały trzy dni i omówiono liczne sprawy. Zasta-nawiano się nad podniesieniem stanu gospodarczego nazych osad, w szczególności nad pod-dźwignięciem rolnictwa, aby ko-lonista był w stanie wygospodarować większe zapaco potrzeby kraju — i na ten te-mat opracował dłuższy referat Lózef Cwikła, ówczesny inż. Józef Ćwikła, ówczesny kierownik stacji doświadczalnej w Ponta Grossie. Sprawe je-zyka polskiego w przystosowa-niu się do nowych warunków niu się do nowych warunków przedstawili profesorowie: Wła-dysław Hryncz z Rio Azul, Mieczysław Pawliński z Ponta Gros-Wojciech Breowicz z Kury-y. O polskich słuchowiskach w radio mówił na podstawie własnych doświadczeń kupiec p.

Edward Stasiak z Arapongas. Stan naszych bibliotek i wogóle naszego czytelnictwa omówił p. Jan Krawczyk. Wielkim zain teresowaniem cieszylo sie sprawadzkiego o tym co widział Polsce podczas świeżej wycieczki do kraju, którego nie znał, bo już jego dziadek wyjechał stam-

Pośród punktów porządku dziennego nie brakło i sprawy kościoła w naszych osiedlach. Na sali był obecny jeden z księży pontagrossieńskich i zabierał glos w tej kwestii. Wtedy profesor Michał Sekuła z Guara, puawy powszechnie znany dzialacz dawnej Kultury, zgłosił (przy poparciu ze strony p Mariana Hessla, zasłużonego przodownika społecznego z Ira-ti) whiosek z apelem przedsta-wiającym tą potrzebe pod adre-sem Towarzystwa Łączności z wychodźstwem — "Polonia".

Przypominam sobie doskona-le, jak szerokim odałosem od-bił się ów apel w odległych ka-tach Parany. Ludzie nabrali otuchy, wiedząc, że nie ma już dawnych podziałów między nami na prawice i na lewice, że w sprawach zasadniczych idziemy zgodnie ręka w rękę.

Księża z Polski sa nasza os-toja i zabezpieczeniem naszej przyszłości polonijnej. Znaczenie księdza polskiego

polskiego w naszych koloniach wydatnił mocno inż. Edmund Gardoliński pisząc o Polakach w stanie Rio Grande do Sul. Tam nawet ksiądz włoski, zmarły już a wielce szanowany – ks. Józef Bardini nauczył się po polsku, aby być duszpasterzem pomię-dzy Polakami, dla braku księży polskich.

Miejmy nadzieje, iż prośby nasze będą wysłuchane.

Marian Śliwiany

OFIARY

NA SEMINARIUM SW. WINCENTEGO

Pan Wincenty Biernacki z Dom Pedro Cr\$ 2.000,00 Pan Jan Przepiwra z Campo Largo Cr\$ 1.000,00 Pan Bolesław M. J. Benedykt z Guatupé Cr\$ 100,00

NA FUNDUSZ "LUDU"

Pan Franciszek Gryzełko z Rio de Janeiro Cr\$ 5.000,00 Pani Paulina Karasińska z Itaiópolis ... Cr\$ 1,100,00 Pani Zofia Prokopiak z Ponta Grossa . . Cr\$ 1.000,00 Pan Piotr Słoński z Esteio . 500,00 Pan Józef Pawlik Sob. z Apucarana ... 300,00 Pan Stanisław Zelik z Barão de Cotegipe Cr\$ 200,00 Pan Andrzej Pawlik z Apucarana

DOBRODZIEJE "LUDU"

Do Wspaniałomyślnych Dobrodziejów "LUDU" zapisał się p. inż. Franciszek Gryzełko z Rio de Janeiro, ofiarując Cr\$ 5.000,00 na "Fundusz LUDU"

NA PLAC POLSKI

Pan Aleksander Majewski ..... Cr**\$** 5.000,00 Pan Piotr Słoński · · · Crs Pan Tadeusz Gajas z Cruz Machado ... Cr\$ 500.00 Pan Jan Dubiel z Antonio Olinto ... Cr\$ 200,00 Pan Kazimierz Gdak z Cruz Machado Cr\$ 200,00

Wszystkim Szlachetnym Ofiarodawcom serdeczne:

Artykuły: ALUMINIOWE - ZELAZNE - SZKLA-NE - KUCHENNE I SANITARNE. — FARBY, OLEJE, itd.

w dobrym gatunku i po cenach przystępnych możecie nabyć w SCHIEBLER & CIA. LTDA.

Praça Dr. Generoso Marques 72 - Telefon: 4-0614

Telegr.: "Alumínio" - Caixa Postal 10

CURITIBA — PARANÁ rze zaproszeni przedstawiciele państwowych władz stanowych:

— Przedstawiciele rządu Parany
z "Secretaria da Fazenda", oficerowie reprezentujący "Policia Militar do Estado" — Straż Pożarna. — Prezes Rady Municypalnej miasta Kurytyby P. Erondy Silveiro, który w II części inauguracji, w salonie "Casa do Expedicionário", prezesowal zebraniu, wyrażając duże zainteresowanie powstałą Organizacją, życząc Jej, w imieniu obywateli miasta Kurytyby, rozwoju i ścisiego współżycia z Ekst ju i ścisłego współżycia z Eks-Kombantantami Parany i lud Kombantantami roscią miasta, którzy pragną nością miasta, którzy pragną bliżej poznać osiągnięcia i trobliżej poznać osiągnięcia i trobliżej poznać osiągnieczy. Prezes ski polskich żołnierzy. Prezes "Legião Paranaense do Expedi-cionário" płk. Adelio Conti wykazał najszczersze zadowolenie naszego zbliżenia się do nich i naszego zoben sz de nami, obiecując wszelkie możliwe po-parcie w tym sensie. Nie zbra-kło też i przedstawicieli Towarzystw União Juventus i Józefa Piłsudskiego. Klub "Soroptimis-ta" reprezentowany przez pre-zeske n dro Morito Transce zeskę p. dra. Marita França. Przedstawiciele kościoła Wiel. ks. José dos Santos i ks. Wawrzyniec Biernacki od Księży Misjonarzy, wraz z przedstawicie-lami oficjalnymi, zostali zaproszeni do stołu prezydium. W zrozumieniu powagi i waż-ności chwili ks. W. Biernacki,

oznajmił i wytłumaczył wiernym nieobecność J. E. Ks. Biskupa I. Krauzego - wezwanego pilnie do P. Alegre. On też odprawił Mszę Polową. Ministrantura Msze Polową. Ministrantura należała do Marysia Lisieckiego. Oltarz udekorowany flagami narodowymi Brazylii i Polski, z prawdziwymi symbolami państwowymi — Orzeł z koroną i krzyżem. — A u góry ponad kolumnami i nad ottarzem, dużymi i trawni pridziała praeli przed policy na pol literami widniał napis na polskich barwach w dwóch jezykach: "Za Waszą i Naszą Wol-

Dwa Hymny Narodowe Brazy-lii i Polski z głośników na placu poprzedziły poczatek oficjalnej

Pani H. Skalska, niestrudzoran H. Skalska, niestrudzo-na w swym artyźmie wokalnym, zawsze chętna, gotowa i obec-na tam, gdzie moment powagi polskiego występu zbiorowego wymaga, tak i tutaj, między Wieleb. Siostrami z Rodziny Maryi kompantami i pow Maryi, kombantantami i resz-ta wiernych, była trzonem "chó-ru amatorów", których silne głosy, z wydatną pomocą p. p.

M. Floreckiego i R. Sobocia-skiego, w polskich pieśniach kościelnych, podczas Mszy św. na Praça Expedicionário, odbliy na Praca Expedicionario, odbijy się dźwięcznym echem o mury Kurytyby. Pan Antoni Domi-koski, b. Radny Miasta Kury-tyby, dzielnie towarzyszył P. P. tyby, dzielnie owarzyszyi P. p. Przedstawicielom Stanowym. Rejestrujemy też i chętną współpracę pani Z. Chorośnic kiej ożywiającą gości, i swoich bieżącymi faktami.

bieżącymi taktami.
Uroczystość inauguracyjną
Gromady Polskich Kombatantów w Brazylii "Grompolk" należy uważać jako pełny sukces,
gdyż na zaproszenie w prasie i
rozesłane na ręce, większość
wykazała Dobra Wolę i poczucje
spawiazku obywatelskiego kt obowiązku obywatelskiego, któ, ry starali się wypełnić.

Przy "Stole Wielkanocnym bogato i pięknie zastawionya przez Panie: M. Żydowicz, W. prizez Panie: M. Zyuowicz, W. Piotrowską, Janine Kol. con, zasiadło 52 osób, wiekszośc to b. żołnierze R. P. Ogólem ponad 250 osób były na Mszy ponad 250 osób były na Mszy św. polowej i na II części pro-gramu na sali w "Casa do Ex-pedicionário", gdzie m. in. od. daliśmy hołd postaciom history. cznym: — "Tiradentes", Ro. muald Traugutt, Józef Pilsuds-ki, jako też i poległym na zje-mi włoskiej żołnietzom polskiemi włoskiej żołnierzom polskim i razem walczących tam żołnierzy brazylijskich z F. E. B. W końcu, przy "Lampce Wi

na" podanej obficie wraz z ka-napkami i innymi napojami napkami i innymi napojami więzy się bardziej zacisnęły. Przy więzy się barcziej zacisnejy, Przy tym, z całą werwą żołnierską zaśpiewano "Serce w Plecaku" "Karpacka Brygada" i dalsz piosenki przypominające życie woiskowe.

Za okazane solidarność da naszej Organizacji, wspomnia-nym osobom i tym wszystkim, co choć w części spełnili, można powiedzieć, obowiązek obywatelski, w imieniu "Grompolk" wyrażam gorące podziękowanie i Siedzibę Kombat. "Kwatera"

w "Casa do Expedicionário" rządza się teraz tak, by tchneta czystą i serdeczną atmosferą dla spędzenia koleżeńskich chwil na pogadankach i dyskusjach ze zrozumieniem głębszych proble-mów historycznych. W niedziezrożumieniem giębszych proble-mów historycznych. W nietzie-le i soboty po południu będziemy tam mieli stałe urzędowanie. Przychylni naszej sprawie proszeni są o przybycie i brani działu w życiu Organizacji.

Edward Zydowicz - Prezes

Nie

ktore

i w la

cych.

opływ

iu jal Jedn

nego ż

pod ty

czyny.

jest fa

ca jes

napisan

dejekt,

tie na h której c

sedna i konika

lecha?

Tam Palit og

ejadi ja

W nocy sladal to na stepic rzel rzel pieko

Piękną (Yara. Gdy

Z listów do Redakcji:

Odpowiedź dla p. Hryncza. Znałem p. Hryncza jako nauczyciela w szkołach kolo-nijaych. Jakoś nigdzie nie zagrzał miejsca. Rok tu rok tam i tak zeszło 42 latka. zagrzar miejsca. Rok tu rok tam i tak zeszło 42 latka. Skoro został on przeniesiony na emeryturę, zgłosił się na nauczyciela kursu języka polskiego w "Ryczybykach".
Niezbyt chętnie został przyjęty, bo wszyscy przypuszczali z góry, że i tu nie na długo p. nauczyciel usiedzi.
P. Hryncz miał 87 dzieci chętnych do nauki. Przez pierwszy miesiąc jakoś szło, potem coraz gorzej, bo p. nauczyciel często wyjeżdżał to tu, to tam, a dzieci przychodziły na próżno.
To spowodowało, że w końcu zaledwie kilkoro dzieci utrzymało się na lekcjach
P. Hryncz prowadził też bufet przy towarzystwie w

"Ryczybykach". I tu też nie-tego mu poszło z finansami. Po pewnym czasie pan Hryncz oświadczył, że nie

Bryncz oswiadczy, ze nie będzie prowadził kursu jezyka polskiego (nie wiadomo z jakich powodów). Towarzystwo musiało postarać się o nowego wykładowcę, aby nadal podtrzymać ideę, co udało się zaprzyzają miejudało się zapraszając miejscowego proboszcza, ks. Jana Pawlika, który chętnie zgodził się i dzisiaj jezyk polski jest wykładany bez przerw i z wielkim pożytkiem dla uczniów.

Na zakończenie chciałbym Hrynczowi przypomnieć, że nikt z nas, nawet Pan, nie jest "święty" i że zamiast szukać czegoś za cudzym kol-nierzem, warto to zrobić naj-pierw na własnym.

Piotruszkiewicz. "Ryczybyki" - 22-IV-1963 I.

Kościół Polski Św. Stanisława RUA EMILIANO PERNETA

NOWENNY codziennie o godz. 7,30 wieczorem do dnia 4-go maja bit Dnia 5-V-63 o godz. 10-tej rano UROCZYSTA SUMA — Po sumie

WIELKA FESTA połączona z rozrywkami. – Kazanie po polsku. — Doskonały chór pod dyrekcją p. H. Skalskiej

ZAWIADOMIENIE

Tow. Im. Marsz. J. Piłsudskiego w Kurytybie, zawiadamia zionków, sympatyków, oraz rodaków z Kuryty by i z okolic, że dnia 4 maja 1963 roku o godzinie 9-tej wieczorem, urządza wielką AKADEMIĘ 3-MAJOWĄ w lokalu własnym.

Na program akademii złożą się: odczyty, deklamacje i inne, oraz będzie (wystawiony) odegrany skecz p. t. "Czarny Dzień Posta Cardy Dzień Posła Gardłacza".

Prosimy o liczne przybycie i o wzięcie udziału w zorga-

nizowanej Akademii historycznej. Po Akademii odbędzie się ZABAWA TANECZNA.

ZARZAD

Administracja "PRZEGLĄDU POLSKIEGO" zawiadamia, że z powodu zwyżki cen papieru i druku trzeba było, niestety, podnieść cenę prenumeraty na rok 1963. Prenumerata Wy nosi obecnie Cr\$ 800,00 rocznie, a dla stanów Paraná, Rio Grande do Sul i Santa Catarina Cr\$ 500,00.

Pieniądze należy przesyłać pod adresem: Revista Polonêsa "Przegląd Polski", Caixa Postal, 6335. SÃO PAULO

KRÓLOWA POLSKI

Czy wiecie kto jest tą Królową Korony Polskiej? zapytała nauczycielka w sobotniej szkółce.

Dzieci chwilke milczały Nauczycielka powiodła oczyma po klasie. W ostatniei ławce ktoś nieśmiało podniósł do góry rekę.

- Powiedz, Basiu.

– Naszą królową jest sama Matka Boska.

Dobrze, a czy potrafisz mi powiedzieć jak to się stało że Naród Polski wybrał sobie Matkę Boską za królową? Basia chwileczkę zastanowiła się.

– Pani kiedyś już nas uczyła, że Polska od zarania dziejów była krajem katolickim i że głęboka wiara jednoczyła naród polski. Rycerstwo polskie, gdy szło do boju, śpiewało pieśń "Bogurodzica Dziewica, Bogiem sławiona Maryja"

- Czy pamiętasz kiedy ta pieśń powstała?

- Dokładnie nie wiadomo, ale prawdopodobnie między 1200 - 1300.

Bardzo dobrze Basiu. Może jeszcze ktoś z Was wie coś o Matce Boskiej w Polsce. Znów podniosła się czyjas

- A co ty wiesz Zbyszku? — że polscy rycerze nosili ryngrafy, to znaczy podobiz-

ny Matki Boskiej wyryte w

metalu i że z pieśnią "Bogu-

Polacy

rodzica" na ustach

odnieśli w 1410 roku zwycięstwo nad pysznymi Krzyżakami pod Grunwaldem

Kto jeszcze coś wie o Matce Boskiej związanej z dziejami Polski?

Tym razem podniosła rękę

klasztorze ojców Paulinów znajdował się cudowny obraz Matki Boskiej Czestochowskiej.

Kiedy Szwedzi napadli na Polske, król Jan Kazimierz musiał schronić się na śląsku, bo wróg doszedł aż pod Częstochowę. Lud polski wierzył, że Matka Boska ustrzeże klasztor i miasto przed najazdem wrogów innowierców. Przeorem klasztoru był ksiądz Augustyn Kordecki. Załoga klasztoru składała się z 160 żołnierzy, 50 zakonników i kilkudziesięciu ludzi obsługujących armaty. Ci ludzie wytrzymali przez 50 dni oblężenie kilku tysięcy Szwedów, wyposażonych w artyle-Bardzo ładnie obrone Częstochowy opisał Henryk Sienkiewicz w powieści "Po-

Hania na chwilkę przerwała, bo się już trochę jej język poplatał z używaniem trudniejszych polskich wyrażeń. Widząc jej zakłopotanie, nauczycielka pośpieszyła z po-

A jak to się stało, że Szwedzi odstąpili spod Częstochowy?

Szwedzi najcięższą armatę (kolubrynę) i chociaż w jednym dniu wystrzelili 340 pocisków klasztor nie chciał się poddać i bronił się dalej, a napastnikom i broniącym go wydawało się, że kule odbijają się od płaszcza Matki Boskiej, która ukazywała sie na niebie nad klasztorem.

W dzień Bożego Narodzenia Szwedzi zażadali okupu w zamian za odstapienie od klasztoru, wtedy ksiądz Kordecki posłał im opłatki i książeczkę z opisem cudownego obrazu Matki Boskiej. Zmęczeni oblężeniem klasztoru Szwedzi odstąpili od Często-

A teraz — powiedziała nauczycielka — może ktoś pamięta o ślubach króla Jana Kazimierza?

Tym razem znów Basia, najlepsza uczennica, zabra-

- Kiedy Szwedzi odstąpili spod Częstochowy, król Jan Kazimierz wrócił ze Ślaska do Polski i złożył we Lwowie, dnia 1 kwietnia 1656 roku, w katedrze lwowskiej, uroczyste ślubowanie Matce Boskiej.

- Czy potrafisz swoimi słowami streścić tekst ślubowania Jana Kazimierza?

 Król powiedział, że pada na kolana przed Matką Boską i wybiera Ją za Patronkę

KONSTYTUCJA MAJA

Wszystkie dzieci wiedzą, że w tym dniu wszędzie na świecie, gdzie tylko są Polacy, odbywaja się obchody, uroczystości, aka-

Dzieci mówią wiersze, tańczą, pięknie poubierane w narodowo stroje, śpiewają. Starsi wyglaszają długie przemówienia. Ale od czasu do czasu zdarza się, że dziecko zaraz po wyjściu z sali nie umiałoby odpowiedzieć co to jest święto 3 Maja, dlaczego je obchodzimy

Mamy tu do czynienia z his-torią. Mówi się trudno i trzeba apamietać jakas date, po prostu w którym to było roku.

Bardzo dawno: w 1791. W tym samym czasie we Francji była rewolucja. Teraz co to jest rewolucja; wojna, co to jest rewolucja; wojna walka. Tylko nie z obcym wrogiem, ale wewnatrz państwa We Francji była rewolucja, bo ludzie mieli dosyć rządów tego króla, zbuntowali się przeciw króla, zbuntowali się przeciw niemu, obcięli mu głowę i myśko sprawiedliwie. Ale nie było sprawiedliwie; jedni drugim wy-dzierali majątki, zabijali się i w ogniu walki ginęły też i dzieci, chociaż nie nikomu nie zawi-

Gdyby nie ta Konstytucja 3 Maja, w Polsce byłoby też do-szło do takiej rewolucji. Praca nad spisaniem i wypracowaniem

ustaw konstytucji trwała cztery Jakie to prawa uchwalono w

tej konstytucji?

Najważniejszą reforma było zrównanie wszystkich stanów. Trudno Wam dzisiaj uwierzyć, jak dawniej na całym świecie było niesprawiedliwie; gdy ktoś urodził się dzieckiem chłopskim albo mieszczańskim, to był urodzeni. Specjalnie chłopon było bardzo ciężko bo stanowili jak gdyby "własność" panów i musieli odrabiać tzw.

Ustawa majowa zmieniła wszystko zło w Polsce, zastępu-jąc niesprawiedliwość mądrą i sprawiedliwą organizacją pań-stwa. To zbratanie narodu 1 reforma państwa bez przelewu krwi (bez rewolucji) wywołała uznanie w Europie i nawet w odległej od nas Anglii odzywał; się głosy uznania o mądrości praw 3 maja.

W dniu 3 maja, król Stanisław August pojechał karetą do katedry św. Jana w Warszawie. Po drodze zgromadzone tłumy ludzi wołały z uśmiechniętymi twarzami: "Król z naro-dem, naród z królem". Po nabożeństwie król zaprzysiągł, będzie wierny prawom zaw będzie wierny prawom za tym w Konstytucji 3 Maja. zawar-

Irena Hradyska

i Królową państwa. Obiecal też król Matce Boskiei, że jeżeli wysłucha jego próśb i położy kres straszliwej wojnie, to on postara się wszystkimi siłami naprawić wszystkie krzywdy, jakie są w jego państwie i niesprawiedliwoś-

- Kiedy jeszcze Matka Boska wyratowała nas od napaści wrogów?

Tym razem nie podniosła się żadna reka, wiec nauczycielka sama musiała opowiedzieć szczegół z najnowszej historii polskiej.

wojnie

– Po pierwszej

wojnie światowej w 1920 roku bolszewicy napadli na Polskę, żeby, pokonawszy ją, iść dalej na zachód. Nawała bolszewicka znalazła się pod murami Warszawy i wiekszość państw w Europie myślała, że ta bitwa już przegrana. Tymczasem dnia 15 sierpnia, w dzień Matki Boskiej Polacy odnieśli zwycięstwo w bitwie, a bolszewicy odstąpili w nieładzie spod Warszawy. Bitwę nieoczekiwanie zwycięską nazwano Cudem nad Wisłą

Nauczycielka przerwała na chwilę, zamyśliła się i doda-

 Teraz też Matka Boska Czestochowska dodaje całemu Narodowi siły do wytrwania przy wierze ojców. W r. 1956 kościół był w Polsce, szczególnie prześladowany a Prymas i kilku biskupów było we więzieniu. W tym czasie do Częstochowy przybyła pielgrzymka z całej Polski, około półtora miliona ludzi, aby tym udowodnić że naród nasz jest przywiązany do katolicyzmu.

"Gazeta Niedzielna"

Konstytucja 3 MAJA

Na warszawskim rynku Choragwie się chwieją; Zajaśniała wiosna Majową nadzieją. Zajaśniała wiosna Nad ojczystym łanem, Dziś się w służbie dla Ojczyzny Chłop porównał z panem;

Na warszawskim rynku Tam muzyki grają; Stanowi miejskiemu Bracia prawa dają. Nadają mu prawa, By bronil tej ziemi Razem z cnymi rycerzami Jak z braćmi starszymi.

Na warszawskim rynku Tam naród zebrany; Ida karmazyny Idq i mieszczany Radzili na Sejmie Cale cztery lata: Uradzili, że się Naród w jedno zbrata. Czas Ci. Polsko, zgoić Twoje ciężkie blizny Wszyscy dzisiaj równi sobie W obliczu Ojczyzny.

Na warszawskim rynku Biją wszystkie dzwony; Wolnych synów Polsce Przybędą miliony. O ty dniu radosny, O ty Trzeci Maju, Zapachniałeś kwieciem W całym polskim kraju. Zapachniałeś kwieciem Najsłodszej wolności: Miłością Ojczyzny I bratniej jedności.

Maria Konopnicka

Przypominam sobie jak stary Przedpotopowicz ile razy oglądal futurystyczne malowidła lub czytał poezje i powieści Młodej Polski, zwykł być mówić, że są to płody sztucznego życia ludzi w cieplarniach nowoczesnych

Nie znają prawdziwego życia, które pulsuje na lonie przyrody i w ludziach na jej tonie żyją. cych. Zyjąc w murach miast w przepełnionych budynkach jak termity w kopcach z gliny tracą poczucie prawdziwego życia. Popadają w obłed i lunatyzm pod wpływem których majacza o życiu jak chorzy w malignie.

Jednym z tworów cieplarnianego życia ludzi w miastach jest powieść francuskiego futurysty pod tytułem Tarzan i jego wyczyny. Nieprawdziwe, fantastyczne i głupie od początku końca, podoba się młodzieży bo jest fantazją na temat szczęśliwego życia.

Jedyną prawdziwą w nim rzeczą jest podświadomość Tarzana, że tylko na łonie przyrody a w zgiełku miast czuć się szczęśliwym.

Naśladując Tarzana jeden z naszych podróżników i literatów wydał w 1922 roku dzieło pod tytuiem: Zaklęty kamp, Dobrze tytutem: Zaklęty kamp, Dobrze na atoli nie 4 defekt, že autor zamiast udać A się na kamp i zbadać tajemnicę, której dowiedział się od kabokli, dekla nie uczynił tego. Zamiast iść do sedna rzeczy, autor wsiadł na konika imaginacji i na nim za-

p. t.

tialis sechal na Campo Ere. Tam rozsiodłał bieguna, rozpalit ogień, wypit szimaron, A B W nocy miał sen w którym ogladal biały dom (casa branca)
na stepie. W białym domu dojbylo, rzał rześkiego starca i jego

Gdy jednak wzrok starca padł na niego, był tak dziki, że Posts porbawit go swiadomości.

Od Campo Ere do Barakonu Ocucila go Yara zimnymi okładami. Potem pielęgnowała go przez kilka dni a on rozmawiał z nią po polsku, bo nie znala języka portugalskiego.

Gdy już czuł sie dobrze zauważył, że siwobrody z kilku Indianami coś radzili. Zląkł się że radzą jak go zabić. Gdy ze strachu poruszył się niespokojnie, starzec spojrzał nań tak surowo, że z przerażenia obudził

Zobaczył, że był ranek a słońce wzniosło się było wysoko i spijało ranną rosę. Natychmiast przypomniał sobie sen, ale nie wiedział na pewno, czy śnił, czy widział rzeczy na jawie.

Nie wierząc sam sobie, obszedł wokoło miejsce gdzie spał, a potem wydrapał się na wysoką skałę, by coś zobaczyć. Gdy niczego nie odkrył, zdjął go dziwny lek. Osiodlał pospiesznie konia i pogalopował z powrotem tam, skąd wyjechał.

Po przybyciu do domu napisał historię zaklętego kampu.

Taka jest historia zoklętego kampu napisana przez pisarza, który na nim nie był ani nie posiadal dostatecznych wiadomosci by odkryć prawdę jaka się kryla w podaniach ludu.

Przede wszystkim błędnym było założenie, że Campo Ere w 1922 było tak dzikie, niedostepne i niezaludnione, że tylko szaleńcy mieli odwagę zapuszczać się w tamte strony. Było to bardzo mylne twierdzenie oparte na nieznajomości zachod. niej części ówczesnego Contesta-

Campo Ere bylo w tym czasie cale pociete pomiarami na fazendy i sitia (osiedla) i na każdym dziale mieszkał właściciel lub ktoś co zarządzał posiadlością.

(Dionisio Cerqueira) na granicy argentyńskiej ciągnęła się szeroka i mocno ubita droga tropowa, którą liczne tropy przewoziły herwę mate z Campo Ere do Argentyny.

Wszedzie wzdłuż drogi spotykalo sie mieszkańców, którzy trudnili się rolnictwem i chowem bydła. Wszędzie panowuł dostateczny dobrobyt, bo ziemie byly urodzajne a stepy i pastwiska miały soczystą trawę. Z powodu obfitej żywności, mieszkańcy byli bardzo gościnni i nikt nie myślał o zapłacie za nocleg, za positek czy też za pastwisko.

W takim stanie rzeczy poznalem tam dwóch ludzi, którzy przypadkowo znaleźli się na zaczarowanym stepie i oglądali bialy dom.

Jednym z nich był troper wożący herwę do Argentyny. Nazywał się José Mattos. Był moim przyjacielem.

Pewnego dnia opowiedział mi, że raz na noclegu w miejscowości Flores, odległej 22 km od Baarkonu, uciekło mu kilka mu-

Szukał je po pastwiskach i kampinach wzdłuż rzeki Flores. Potem przeszukał wielką kampinę zwaną Reguna. Gdy tam nie znalazł, przeszedł przez wielki potok wpadający do rzeki Flores i po dwóch godzinach konnej jazdy wyjechał na obszerny, nieznany mu step.

W miejscu gdzie wyjechał bylo wzgórze od którego step 0padał zwolna ku wschodowi. Jadac dalej zauważył przed sobą dom wśród drzew na stepie.

Gdy stanal przed nim, zobaczyl, że był to murowany budynek, dość wielki, kryty rowkowaną dachówką. Dachówka była szersza, nieco spłaszczona i odmienna od używanej obecnie.

Dom miał formę wydłużonego prostokąta. Miał troje wielkich drzwi na froncie i okna po bokach.

Drzwi i okna były osadzone pół metra glęboko w murze, co świadczyło, że mur był bardzo

Na prawej stronie frontu stał na narożniku wielki słup kamienny (grade de pedra) wkopany w ziemie. Mniej więcej trzy metry za

domem stał drugi dom tej sakonstrukcji, o trzech drzwiach i dwóch oknach. Był kryty tak samo dachówką. Nie miał słupa kamiennego na narożniku. Był o połowę mniejszy

W końcu za nim stał trzeci, nie dom ale rodzaj baszty w kształcie murowanego cylindra. Miał jedne drzwi i jedno okno. średnica tej baszty wynosiła 0kolo trzech metrów.

sztorcowaty Baszta miała dach i była pokryta dachówką.

Drzwi i okna we wszystkich budynkach były szczelnie zamknięte. Wszystko było pokryte drobnym szaro brunatnym mchem i domy przedstawiały się z daleka jak brunatne a nie białe, jak wieść niosła.

Obok domów Mattos widział kilka drzew białych słodkich pomarańcz, zwanych "limas". Byty pokryte owocem.

Przed wielkim domem rosły trzy bardzo grube i stare palmy stepowe zwane "butiá".

Na lewo od domów płynął potoczek. Ziemia wokoło domów była wydeptana od kopyt koni, mulów i bydła, które tam sie paslo. Step w około był czysty, wolny od burzanów i drobnych zarośli.

Nigdzie nie widział znaku krzyża.

Jego muly pasty się w pobli-

żu budynków. Mattos oglądnął wszystko, ale nie ruszał niczego. Postanowił

przyjść innym razem z przyjaciółmi i narzędziami by otworzyć budynki i zobaczyć co w nich

Gdy mi to opowiedział, zaproponował, byśmy poszli razem i zbadali co się tam kryje.

Nie mogąc iść z nim zaraz z powodu zajęć w jakie byłem wplątany, odłożyliśmy wyprawę na czas stosowniejszy

Potem odkładaliśmy wyprawę jeszcze dwa razy aż po dwóch latach mój przyjaciel zachorował na wątrobę. Pożółki i przestal jeździć z tropą. Przeniósł się do Santo Antônio i po roku chorowania rozstał się ze świa-

Kilka miesięcy przed opuszczeniem Barakonu udalem się do mego kupca fornecedora (dostawcy), by wyrównać z nim rachunki. Nazywał się Arlindo Schreiner. Miał wendę po stronie argentyńskiej a ziemie i krewnych w Brazylii.

Gdym zlikwidował rachunek, zaprosił mię na obiad. Na obiedzie był jego teść nazwiskiem Lucio Machado, który mieszkał nad rzeką Flores. Obok niego siedział jego siostrzeniec, Olegario Lara, mieszkający w Cam-

Po obiedzie, gdyśmy pili wino, poprosiT Arlindo siostrzeńca Machady, by mi opowiedział jak odkrył step Vaca Branca i jak teraz nie może nań tratić.

Młodzieniec chętnie przystąnil de opowiadania. Mówił, że bedge przed rokiem w gościnie u wuja, zamknął konia od siodla i mula od kargiera na por-

terze wuja. W nocy zerwala się burza z deszczem, obalila jedno z drzew, które padając przełamalo kilka klatek zagrodzenia.

Skorzystały z tego zamknięte zwierzeta. Wyszły z portery poszły w las i stepy.

Długo je szukał, aż trzeciego dnia znalazi pasące się na stepie poniżej Campina Reguna. Tam też odkrył dziwne budynki, które są zapewne owym biatym domem - casa branca - o którym prawią starzy.

Tu poprosilem go by mi opowiedział dokładnie co widział.

Jego opowiadanie zgadzało się jota w jotę z tym co opowiadał José Mattos. Różniło się tylko co do drzew owocowych tam rosnacych.

Mattos mówił, że były tam limas. Olegario Lara twierdził, że nie limas, ale pomarańcze. Pozatem opis obydwóch zgadzał sie we wszystkim.

Pogratulowałem mu odkrycia i zaputałem co myśli czynić.

Odpowiedział, że urządził już dwie ekspedycje z dobranymi ludźmi i w żaden sposób nie mógł trafić na miejsce gdzie widział zaczarowane budynki.

Widziałem i dotykałem, mówił i nie mogę odnależć. To rzecz nie do pojecia i może przyprowadzić człowieka do utraty rozumu. Można zwario-

Na tym skończył opowiadanie. Po niewielu dniach wyjechałem z Barakonu i więcej ta mnie

Co się stało z odkryciem Lary? Do dziś nic nie wiem.

Widzę tylko, że jest wielkie lpodobieństwo między białym domem na zaczarowanym kampie a zaklętymi kargierami Jezuitów w pieczarach gór Porto de Cima.

Czyżby obie zjawy były faubieglych tamorganą dawno

PINIOR

ZYCIE RELIGINE:

TRZECIA NIEDZIELA PO WIELKIEJNOCY Ewangelia św. zapisana u św. Jana w rozdziale 16

Onego czasu: Mówił Jezus uczniom swoim: Maluczko, a już mnie nie ujrzycie, i znów maluczko, a ujrzycie mnie, bo ide do Ojca. Mówili tedy uczniowie jeden do drugiego: Co to znaczy, co nam mówi: Maluczko, a nie uj-

rzycie mnie, i znów maluczko, a ujrzycie mie, a że idę do Ojca? Mówili tedy, co to jest, co on mówi: Maluczko? nie wiemy, co powiada. I poznał Jezus, że chcieli Go spytać, i rzekł im: O to pytacie się miedzy sobą, że powiedziałem: Maluczko, a nie ujrzycie mnie, i znów maluczko "a ujrzycie mnie? Zaprawdę, zaprawdę powiadam wam: Wy będziecie płakać i narzekać, a świat będzie się weselił, a wy smucić się będziecie ale smutek wasz w radość się obróci. Niewiasta, gdy rodzi, smutek ma, że przyszła jej godzina: lecz gdy porodzi dzieciątko, już nie pamięta uciśnienia z radości, że człowiek na świat się narodził. Tak więc i wy, teraz wprawdzie smutek macie, lecz znowu ujrzę was, i uraduje się serce wasze, a radości waszej nikt od was nie odeimie.

> - + -CZYŃ TO! — (Lk. 10,28)

Pięknie i zbawiennie, że świat, szczególnie polski jubileuszowo uczeił J I Kraszewskiego. A jeszcze milej i owocniej będzie, gdy każdy żywo i dosłownie wypełni hasło, jakim nasz Pisarz użyźnił swe dni i dzieła: "Celem życia jest: być użytecznym bliźnim, a umysłem i czynem wznosić się jak najwyżej, jak najbliżej ku Bóstwu, którego jesteśmy obrazem".

Więcej fachowo i bardziej po dzisiejszemu wyraża sie Ks. Arcyb. Bilczewski: "Nie uwódźmy się blichtrem. Nie wystarcza jeszcze imie katolika. Musimy nie tylko zwać sie katolikami, ale nimi być. Musi po katolicku myśleć i działać: nauczyciel w szkole, adwokat w kancelarii, sędzia w trybunale, wyborca i wybrany do Rady gminnej czy wiejskiej, do Sejmu. Musimy byé katolikami w domu i poza domem, każdego dnia i każdej godziny, w każdym, że tak powiem, calu naszego jestestwa. Zasady i prawidła naszej Wiary św. muszą wnikać w skład naszej istoty, nimi muszą żyć i rządzić się jednostki i rodziny, na nich ma wychować się dziatwa szkolna, na niej oprzeć się muszą wszystkie instytucje całego kraju, nimi musimy mierzyć i sądzić czyny tych co są na górze i tych co sa na dole. One wreszcie powinny znaleźć wyraz w ustawodawstwie, w pracy społecznej, w stosunku ludzi między sobą i w prawie międzynarodowym".

Z tej racji modli się Słowacki: "Boże! daj życiu duszę... myśl wielką roznieć, niechaj pali żarem, a stane sie tej myśli narzędziem, zegarem. Na twarzy ją pokażę, popchnę serca biciem, rozdzwonię wyrazami i dokończę życiem...

MISJE W WIELKIM POŚCIE

Misjonarze wierni swemu powołaniu, głosili cały czas misje święte i to w parafiach

Pięknym i pamiętnym był przez nich obsługiwanych tegoroczny Post, bo Księża Araucária z kaplicami i Catanduva z jedną wielką kaplicą — Cachoeira.

W karnawał rozpoczęliśmy

z księdzem Franciszkiem Madejem C.M. misje w Araucária — Estação, gdzie czekal nas ks. Dziekan Jan Pałka, C. M., nie tylko z wiernymi z kaplicy, ale ze Stowarzyszeniami religijnymi z Matriz w otoczeniu dzieci z kolegium, ze Siostrami Miłosierdzia. Po przywitaniu przez księdza Superiora Jana Pałkę C. M. i p. Saady, rozpoczęliśmy misje. I szła praca ewangeliczna po kaplicach, już to w pojedynkę, już to we dwójkę. Pięknie duchowo udały się misje na Tietê, Campestre i Guajuwirze, która w gorliwości staneła na pierwszym miejscu.

I nadeszła chwila, iż przybyliśmy do Matriz. Tutaj specialnie zaproszony został Wawrzyniec Biernacki C.M., kapłan młody, ale pełen zapału i talentu misjonarskiego. Jego konferencje stanowe, są pełne podejścia aktualnego do duszy dzisiejszego człowieka.

W planie misji rozłożyliśmy tak, iż od 9-tej do 12-tej dawaliśmy misje w języku polskim, jak to czyniliśmy w dużych skupiskach, gdzie nie tylko tradycje, ale i jezyk ojczysty jest zachowany. Z uznaniem przyznać trzeba, jż wszędzie koloniści garnęli się licznie na misje.

Miasteczko Araucária, jak każde inne, pełno ma ludzi oziębłych i nawet naszych. I lubo były misje przygotowane przez plakaty na ulicy i głoszone przez Rádio Cambijú, lubo, że nadawane były wieczorami i ważniejsze uroczystości misyjne przez radio, to początkowo szło wszystko opornie, ale powoli wieczorne misje były uczęszczane coraz gorliwiej, choć wielu nie wzieło udziału.

Przepiękny krzyż misyjny stanął na placu, przed nowym pieknym, murowanym kościołem, z wybitnym napisem: Salva tua alma, głosi datę rozpoczęcia misji przez uczestników, by swym przykładem, porwali innych którzy z misji niestety nie skorzystali, a była okazja, bo misja w parafii całej trwała od 26 lutego do 17 marca bez

Po tygodniowym odpoczynku, udałem się z księdzem Franciszkiem Madejem C.M. na misje do Catanduva, gdzie misje przygotował duchowo gorliwy duszpasterz ks. Prob. Wendelin Świerczek C.M. I tu głosiliśmy misje od 23 marca do 31 i po tym jeszcze w kaplicy Cachoeira sam od 4 do 7 kwiet-

W Catanduva czas niestety niedopisał, ale ludzie dopisali. Deszcz, błoto, odległość nie stanowiła przeszkody. Cześć i uznanie naszym za to. I tu jak w Tomás Coe-Iho misja potoczyła się cały dzień i po polsku w większo-

Przy pięknej pogodzie zakończyła się pod odnowionym krzyżem, który głosi, iż przed 8-miu laty była też misja, a głosili ją wytrawni misjonarze Ks. Bronisław Niemkiewicz C.M. i Ks. Zygmunt Piotrowski C.M. Dzielny Ks. Madej C.M. wrócił na Araucária na zastępstwo a ja w takiej samej roli na kilka miesięcy też, osiadłem na Catanduwie i lubo zmeczony, odprawiłem jeszcze trzydniową misję w kaplicy Cachoeira.

Czas i ludzie dopisali.

I tak upłynął Wielki Post na pracy misyjnej. Mało nas, ale żniwo wielkie. Jak ziemia trapiona posuszą, pragnie deszczu, tak ludzie dziś miotani burzą sekt, pragną misji, by uodpornić się na zakusy sekciarzy, co wyrwać chcą prawdziwą wiarę, ze serc wiernego ludu

Stąd najpiękniejszą ceremonią misyjną było niesienie krzyża, przez odrodzonych w czasie misji mężczyzn, jako symbol, iż na przyszłość gorliwiej jeszcze czuwać będą nad wiarą ojców w rodzinie i otoczeniu. Zasadniczo ostatnie, porywające kazanie pod krzyżem, głosił ks. Franciszek Madej, C.M., a niejednemu łza zabłysła w oku Mnie przypadło w udziale serdeczne podziękowanie za trud, i troskę koło Misjonarzy i zapalenie wiernych do pracy nad zwiększeniem szeregów misyjnych. A słowa moje idące ze serca, padały na wdzięczny grunt słucha-

Zaprawdę budować się można było, iż ludzie, z okolicznych parafii, czy kaplic, gdzie już odprawili misje, jawili się znowu, a gdzie nie było, to jeszcze więcej, jak miało miejsce w Cachoeira, gdzie wielu wiernych z parafii Quitandinha uczęszczało na msje. Niestety brak księży, zmu-

sza nas misjonarzy, przerwać na kilka miesięcy pracę misyjną i iść na zastępstwo, Ale jak tylko zwiększy się narybek misjonarski, pójdziemy na nowo na szerokie zagony gdzie licznie biją serca polskie, by przez misje zapaląć jeszcze do większej wiernoś. ci Bogu, Kościołowi i Matea Bożej.

Ks. Władysław Serzysko, C.M.

streszczeniu...

★ Konsekracja Biskupa — Konsekracja nowo mianowanego biskupa-sufragana archiidecezji krakowskiej ks. Jana Pietraszki odbyła się 15 kwietnia br. w Bazylice Metropolitalnej na Wawelu.

* Z okazji obchodu "Tygodnia przeciw głodowi" w świecie i na apel Papieża, by wspierać narody biedne, przemysł angielski przeznaczył na ten cel swe zarobki jednogodzinne.

* Kardynał rioski Dom Jaime Câmara pochwalił represyjną akcję Lacerdy przeciw przestępcom, zaznaczając, że do akcji tej włączyć należy zwalczanie złych filmów, niemoralnej prasy oraz zepsutych obyczajów u młodzieży.

★ Gwiazda filmu amerykańskiego, Kim Novak, otrzymała pochwałę papieskiego dziennika "Osservatore Romano" za to, że odmówiła wystąpić w filmie w sukni zbyt mało skromnej.

* Honorowym obywatelem miasta Kurytyby został ks. Manoel Gonzales, ze Zgromadzenia Księży Misjonarzy Prowincji brazylijskiej oraz prof. Francisco Gomes Ribeiro za zasługi położone na polu szkolnictwa.

★ Dwóch japońskich księży Franciszkanów przybyło ostatnio do Brazylii, by pracować nad katolikami japońskimi w stanie São Paulo.

* Pięciu księży świeckich z diecezji Tarnoweskiej (Pol. ska) oczekuje na wyjazd do Brazylii, celem poświęcenia się pracy duszpasterskiej wśród kolonii polskich w stanie gauszowskim. Jeden z nich — ks. Adamczyk — już otrzymał paszport.

* Nowym opatem Trapis. tów w Mont-des-Cats w Belgii wybrany został Dom Andrzej Louf, liczący zaledwie 32 lat życia, a więc nie mający jeszcze wieku kanonicznego (35 lat). Wybór ten zo. stał zatwierdzony przez Stolice Apostolską. Dom Loui mówi 7 językami, a czyta w pietnastu.

* Papież Jan XXIII zamia. nował biskupem diecezji Piraí do Sul ks. Altivo Pacheco

Duszpasterz odpowiada

Ja nie lubię otwarcie żegnać się i modlić przed i po jedzeniu. Czy to nie wystarczy pomodlić się tylko w du-

W niektórych wypadkach mogłoby i to wystarczyć. Może w takich wypadkach byłoby dobrze popróbować najeść się także "tylko w duchu". Pan Bóg daje nam dary nie tylko w duchu, ale w samej rzeczywistości.

dwóch lat.

545 kolchozów

WIESCI Z POLSKI:

Polska w wystawach zagranicznych

(KAI) — W bieżącym roku lię i Koreę. Na Kubie znaj Polska weźmie udział w miedzynarodowych wystawach plastycznych w Biennale w São Paulo w Brazylii, w Biennale Młodych w Parvżu, a także w Biennale Grafiki w Lublianie (Jugosławia) i Biennale Rzeźby w Hadze (Holandia). Ponadto Polska weźmie udział w IV Salonie Bosio w Monte Carlo i w wystawie pt.: "Europa - nasze dziedzictwo" w Szwecji każdy kraj reprezentowany bedzie jakaś wybitna postacią - Polska wyśle tam wystawe o Chopinie Polacy wezma też udział w III Miedzynarodowej Wystawie Sztuki Bałtyckiej z okazji 'Ostseewoche" (Tydzień Bałtyku pod hasłem "Bałtyk morzem pokoju") w Rostocku w NRD i w wystawie pn.: "Europa w obrazie" w Emden w Wystawa "Polski Teatr Lalek" eskoponowana będzie w Anglii, a następnie w Belgii.

W Belgii znajda się również dwie wystawy: grafiki polskiej i malarstwa flamandzkiego w zbiorach polskich W Danii Polska eksponować będzie polską sztukę ludowa, a "satyra polska", która eksponowana była w ZSRR, a obecnie wystawa jej znajduje się w Chinach, objedzie w tym roku: Wietnam, Mongo-

dują się aż trzy wystawy polskie: chopinowska, dział polski na Wystawie Architektury odbywającej się w Hawanie z okazji Kongresu Architektów oraz wystawa grafiki polskiej, która z Kuby ruszy w objazd do krajów Ameryki Łacińskiej. W Związku Radzieckim znajdzie się niedługo wystawa obejmujaca sto prac malarskich i kilkanaście rzeźb grupy "Zacheta", ponadto wystawa fotogramów malarstwa monumentalnego oraz wystawa prac satyryków "Szpilek". Do NRD poza wystawą satyry, wyśle Polska również prace B. Linkego, a ponadto Galeria Drezleńska i Muzeum Narodowe w Warszawie wymienia wystawy obrazów Canaletta. W Finlandii otwarto już wystawę polskiego plakatu, do Francji wyśle się jakąś indywidualna wystawę, wystawę pn.: "Getto Warszawskie" oraz objazdową wystawę fotografiki dla Polonii tamtejszej. W ogóle fotografika polska, ciesząca się dużym uznaniem na świecie, eksponowana bedzie w br w Holandii, Norwegii, NRF i na Węgrzech. Stany Zjednoczone będą miały okazję zapoznać się z dwiema wystawami malarstwa polskiego (jedna tylko malarstwo współczes-

GOMUŁKA OTRZYMAŁ NAJWYŻSZY ORDER MEKSYKU

(FEC) — Według informacii warszawskiej "Trybuny Ludu" (2 kwietnia b. r.) przebywający z wizyta oficjalna w Polsce prezydent Meksyku. Adolfo Lopez Mateos, udekorował "najwyższym odznaczeniem meksykańskim --Orderem Orła Azteckiego' nie tylko prezydenta A. Zawadzkiego i premiera Cyrankiewicza, ale również I sekretarza partii komunistycznej - Wł. Gomułke.

"Wręczając odznaczenia -pisze "Trybuna Ludu" — pre-A. Lopez Mateos stwierdził, że są one przyzna-

wane wybitnym osobistościom, które położyły zasługi na polu zaciśnienia przyjaźni z narodem meksykańskim. I w tym wypadku Ordery Orła Azteckiego są wyrazem zacieśniających się wiezów przyjaźni narodu meksykańskiego z narodem polskim"

Prezydent meksykański przebywał w Polsce od 1 do 4 kwietnia b. r. Ogłoszony w "Trybunie Ludu" (3-IV-63 r.) "wspólny komunikat polskomeksykański" informuje o jednolitym stanowisku w sprawie różnych problemów międzynarodowych.

KILKU

 Do Tunezji wyjeżdża kil- która zwiedziła budowe pierwkunastoosobowa ekipa specjalistów z Przedsiębiorstwa Geolo. gicznego w Krakowie. Nasi geolodzy prowadzić będą prace dokumentacji geologicznej złóż rud, żelaza, cynku i ołowiu.

O Polska buduje 9 kopaln wegla w Indii - Warszawa -Zgodnie z zawartą umowa Polska wybuduje dla Indii 9 nowoczesnych kopalń. Ostatnio bawiła w Indii delegacja polska,

ne). We Włoszech Polska eksponować będzie też malarstwo a już 20 medali najwybitniejszych plastyków, uprawiających tę dziedzine zostanie wysłanych do Hagi na Międzynarodową Wystawę Medalierstwa, która otwarta zostanie wiosną br.

ZDANIACH

szej kopalni w miejscowości Sudamdih. Pod nadzorem polskich górników głębione sa tam nowoczesnymi metodami 2 szyby weglowe. Stronie indyjskiej bardzo zależy na przyspieszeniu budowy tych kopalń, toteż w wyniku rozmów osiągnieto porozumienie przesuwające termin rozpoczęcia budowy ostatniej, dziewiątej kopalni z 1971 r. _ na 1969 r

 Już 54 państwa zgłosiły udział w XXXII Międzynarodowych Targach w Poznaniu. Dzięki budowie trzech nowych pawilonów zarząd Targów zaspokoił żądania wielu wystawców powiększając między innymi powierzchnie ekspozycji. Wielkiej Brytanii, Wloch, Brazyliii Danii.

W ciągu rozleciało się

(FEC) — Z końcem 1961 roku - jak podaje warszawski miesięcznik "Wieś Współczesna" (nr. 1) — było w Polsce mniej o 202 spółdzielni produkcyjnych (kołchozów), niż w tym samym czasie 1960 roku (2,091 przy końcu 1960 i 1.889 przy końcu 1961 r.). Do spółdzielni tych należało 55% gruntów chłopskich, reszta pochodziła z przydziału Państ w o w e g o Funduszu Ziemi. Danych za rok 1962 cytowany miesięcznik nie podaje, ale na podstawie informacji innego miesięcznika warszawskiego. "Biuletynu Statystycznego" (luty 1962 — styczeń 1963 r) wynika, że w okresie od stycznia do końca grudnia 1962 roku rozleciało się 338 spółdzielni produkcyjnych

Według informacji "Biuletynu Statystycznego" (luty 1962) w pierwszych dniach

 Instytut żywieniowy organizowany w Warszawie w porozumieniu i przy pomocy Międzynarodowej Organizacji Wyży wienia i Rolnictwa (FAO) przystąpi jeszcze w roku bieżącym do budowy gmachu, w którym znajdą swe pomieszczenia agendy Instytutu.

 Raciborska fabryka kotłów przekazała elektrowni w Turoszowie czwarty potężny kocioi 20-piętrowej wysokości. Równocześnie przystąpiono do budowy trzech dalszych tego rodzaju, poteżnych agregatów.

stycznia 1962 r. czynnych było na terenie Polski 1.884 spółdzielni produkcyjnych -("Wieś Współczesna" podaje liczbę 1.889 spółdzielni przy końcu grudnia 1961 r.), a więc w między czasie rozleciało się 5 spółdzielni. Razem więc w 1961 r. rozwiązano nie 202 spółdzielni, a 207. Wspomniane wyżej kolejne numery "Biuletynu" podają, jak postępowało rozpadanie się tych kolektywnych gosgodarstw rolnych. W styczniu chłopi rozwiązali 22 spółdzielnie, w lutym – 23. w marcu — 41, w kwietniu 39, w maju — 29, w czerwcu — 42, w lipcu — 12, w sierpniu — 13, we wrześniu — 36, w październiku — 31, w listopadzie — 19, w grudniu — 31 spółdzielni. Jednocześnie W okresie całego roku zorganizowano 12 spółdzielni.

O Promem do Szwecji - (KAI - Szczecin — W świnoujściu rozpoczęła się przebudowa dawnej kolejowej przystani promowej, z której obecnie prawdopodobnie od 1 czerwca b. r. — kursować beda statkipromy do portu Ystad w Szwecji. W pierwszym okresie eksploatacji na tej trasie kursować będzie prom pasażersko-samochodowy szwedzkiego armatora. Prom zabierać będzie 35 samochodów oraz ok. 300 podróż nych. Rejsy odbywać maja się 2 - 3 razy w tygodniu.

COLORS LNICZY

KUKURYDZA DOSKONAŁĄ DLA DROBIU KARMA

Kukurydza, dzięki swej wysokiej wartości odżywczej i wszechstronnej użytkowości, jest doskonałą karmą dla drobiu.

Można ją skarmiać nie tylko w postaci ziarna całego, mielonego, gniecionego, śrutowanego parowanego lub moczonego, lecz także w formie zielonki, kiszonki, a nawet siana.

Ziarno kukurydzy odznacza się dużą zawartością skrobi (70%) i tłuszczu (5 -8%), oraz u odmian żółtych wysoką zawartością witaminy A - karitenu (do 9 mg w 1 kg), mało natomiast zawiera innych witamin i składników mineralnych, zwłaszcza wapnia. Białko ziarna kukurydzy ma niską wartość biologiczną, dla jej podniesienia zatem wskazany jest dodatek wszelkiego rodzaju pasz pochodzenia zwierzęcego oraz ziarna lub zielonek motylkowych

Jak wiadomo z praktycznych obserwacji, żywienie kur-niosek ogromny ma wpływ nie tylko na właściwości jaj, tj. ich wielkość, smak, kolor, zapach, lecz także na zdolność wylęgową i dalszy rozwój piskląt. Przy braku witaminy A zwiększa sie znacznie ilość zamarłych zarodków, pisklęta zaś wylęgnięte z jaj nie zawierających zapasu witaminy A w żółtku rozwijają się słabo, a nawet giną, mimo że otrzy-

216

na"

961

elni.

Szloed Szloed W Skol Project Och 1 o

mują w karmie wystarczającą dawkę karotenu.

Przy żywieniu niosek znaczną ilością ziarna kukurydzy ważny jest dodatek wszystkich brakujacych, koniecznych dla organizmu składników pokarmowych, a wiec witamin, składników mineralnych oraz częściowo białka. Należy więc dodawać do karmy rozdrobnioną zielonkę z motylkowych, drożdże pastewne lub piekarnicze, kapustę, otręby pszenne, odpady mleczarskie i inne.

Dorosłe sztuki możemy żywić całym ziarnem odmian

drobnoziarnistych, ziarniste muszą być jednak śrutowane lub gniecione. Przy żywieniu sztuk dorosłych wskazany jest dodatek innych pasz ziarnistych lub ziemniaków parowanych i pasz pochodzenia zwierzęcego, zielonek oraz składników mineralnych, gdyż przy żywieniu niosek samym ziarnem kukurydzy, grozi im dość szybkie "zapasienie się". Również dla sztuk przeznaczonych na rzeź wskazany jest dodatek innych pasz, ze względu na nadmierne osadzanie się tłuszczu i oleistą konsystencję oraz silne żółte zabarwienie. Aby otrzymać mieso białe o jasnym tłuszczu, trzeba kury żywić odmianami białej kukurydzy.

Zielonkę z kukurydzy możemy zadawać kurom i kurczętom jako paszę soczystowitaminową, drobno siekaną, rozdrobnioną z kolbami lub

SPORTOWA KRONIKA

★ Polski Związek Piłki Nożnej ma już w zasadzie ustalony kanlendarz spotkań międzynarodowych pierwszej piłkarskiej reprezentacji Polski Sezon zostanie zainaugurowany 15 maja w Oslo meczem z Norwegią, 22 maja z Grecją, 2 czerwca z Rumunią oraz 22 września z Turcja. Na zakończenie sezonu, 15 października odbędzie się w Atenach rewanżowe spotka-

★ Międzypaństwowy mecz piłkarski rozegrany w Lizbonie między reprezentacjami Brazylii i Portugalii zakończył się zasłużonym zwycięstwem Portugalczyków w stosunku 1x0. W jedenastce brazylijskiej obrona nie rozumiała się wcale, a linia pomocy zawiodła na całej linii. Wstawienie kilku nowych graczy wpłynęło na brak zgrania.

★ Mecz Brazylia - Belgia, który odbył się w Brukselii przyniósł niespodziew a n e zwycięstwo Belgii w wysokim stosunku 5x1. Ponownie zawiodła obrona Brazylii.

* Mistrzem całej Parany (istnieją trzy zony ligowe) została Londrina FC, bijąc w decydującym spotkaniu mistrza zony kurytybskiej Coritiba 4x2. Londrina reprezentować będzie Paranę rozgrywkach o Puchar

* W IV Panamerykańskich Igrzyskach Atlantyczn y c h

Jak ochronić rośliny doniczkowe przed zwiędnięciem

"Co należy zrobić z roślinami pokojowymi gdy się wyjeżdża na 10 dni w podróż?

Wyjeżdżając na dłuższy czas, stawiamy wszystkie posiadane doniczki z roślinami na stole, podkładając pod spód arkusz plastykowej folii, aby nie zniszczyć stołu. Na środku stawiamy możliwie duże naczynie z wodą. Może to być duży słój lub nawet wiadro. Teraz skręcamy ze starych szmatek dość luźne

odbyły się następujące gry: Basebol: Brazylia - Wenezuela 3x2, Kuba - USA 13x1, Wenezuela - Meksyk 2x1 Siatkówka męska: USA - Urugwaj 3x0, Chile - Wenezuela 3x1; żeńska: Argentyna -Meksyk 3x1. Koszykówka żeńska: USA - Chile 72x44, Brazylia Kanada 92x59 Koszykówka męska: USA-Porto Rico 93x65, Urugwaj Perú 59x52. Piłka nożna: Argentyna - USA 8x1.

* W dotychczasowych wynikach prowadzą Stany Zjednoczone, zdobywając 5 medali złotych, 3 srebrne i 3 brązowe. Po nich idzie Brazylia, Wenezuela i Argentyna.

* W eliminacyjnych meczach o Puchar Davisa tenisiści japońscy zwyciężyli Filipiny 4x1, Indie pokonały Malaje 5x0, Grecja Irlandię, a państwo Izraela zwyciężyło Austrie

* W rewanzowym spotkaniu koszykarzy Polski i Finlandii, rozegranym w Helsinkach, Polacy zwyciężyli 89x88 (53x42).

*. Mistrzostwa Europy W koszykówce męskiej odbęda się w bieżącym roku we Wro-

knoty, których powinno być akurat tyle, ile mamy doniczek i które muszą być takiej długości, by sięgały od dna naczynia do doniczki.

Jeden koniec knota wkładamy do naczynia z wodą, a drugi do doniczki, zakopując go - czy po prostu wciskając – na parę cali w ziemię. Teraz nilewamy do naczynia pełno wody i - możemy spokojnie jechać na urlop, mając pewność, że nasze roślinki nie zeschną się na wióry

Jeśli mieszkanie nasze jest suche i istnieje obawa, że woda wyparuje — przykrywamy szczelnie naczynie z wodą, tak jednak, aby knoty nie były pokrywą przyciśnięte. Najlepiej przykryć naczynie kawałkiem i obwiązać plastykowej sznurkiem. Dobrze jest również - aby woda nie parowała po drodze z naczynia do doniczki – owinąć sam knot skrawkiem folii, która powinna sięgać od brzegu naczynia do poziomu ziemi w doniczce.

Jest to stary, wypróbowany sposób, a w zależności od wiadra, posłużyć może nawet na kilka tygodni nieobecnoś ci. Trzeba jednak pamiętać, że pewne rośliny potrzebują mniej, a inne więcej wody. Ilość wody, jaka ma dochodzić do każdej doniczki, można regulować grubością knota. I tak na przykład do kaktusów — (potrzebujących mniej wody) należy dać knoty cieńsze, a do paproci, begonii czy w ogóle roślin lubiących więcej wody, knoty grubsze, tak na dwa palce.

Drobne wiadomości gospodarcze

• Brazylijska flota handlo-wa liczy ogółem 1.204.051 tys. ton, nie licząc 12 nowych statków w budowie, których łączny tonaż wyniesie 46 tys. ton. Brazylia zajmuje 18 miejsce w tonażu swiato-

wym.

• W mun. gauszowskim Santo Angelo plaga owadów zdziesiątkowała "lagarta" wielkie połacie ziemi obsianej soją. Bank riograndeński postanowił przedłużyć zadłużonym kolonistom termin spłacenia pożyczki.

 Silosy zbudowane z metalu okazały się najskuteczniejsze do przechowania ryżu na dłuższą metę, jak wykazały doświadczenia przeprowadzone przez Francję na wyspie Madagaskarze.

 Wielkie szkody wśród bydła spowodowała w mun. Santa Vitória do Palmar (RGS) gwałtowna burza połączona z ulewnym deszczem zanotowana w ub. miesiącu. Nagłe wylewy rzeki i potoków wywołały utopienie się 10 tys. owiec oraz 300 krów mlecznych.

W Europie i Stanach Zjednoczonych istnieją już pigułki, które dane psom przy jedzeniu, dostają się do krwi zwierzęcia i zadają śmierć pchłom, które buszuja na psiej skórze. Przeciw pchłom w budach dobrym środkiem jest wymyć podłogo wodą zmieszaną z kreoliną lub wysmarować skórę psa olejem z eukaliptusu.

★ Nowa cena cukru. Narodo wy Instytut Cukru zamie rza podnieść cenę tego produktu o 40 procent, czyli je den kg cukru miał by kosz tować Cr\$ 70,00.

ROMAN WACHOWICZ

Antoś Brzącek załadował wóz warzywami, kapustą, ziemniakami, cebulą, wziął i worek kukurydzy i jakimś dziwnym trafem miał tuzin wczesnych ogórków. Założył do wozu swoje chuderlawe konie i pojechał

targować do Ingwasu. Trzeba było, aby coś pieniędzy weszło na wydatki domowe i koniecznie zapłacić podatek od ziemi, taksę szkolną, Oświecenia Publicznego, z której interior nie korzystał wcale. Poza tym należało coś kupić do domu. O butach dla dzieci nie było mowy, kupi się starszemu, a młodsze poczekają, aż dorosną, ale na koszulę koniecznie trzeba, bo pili. Hance zdałoby się nową chustkę, ale to jeszcze nie dziś. I tak od sklepu do sklepu, Antoś podjeżdzał, targował, godził, znosił — ciułał wentyny.

Na wozie pod siedzeniem trzymał pieczołowicie ogórki dla kumotra Rudego, bo zazyłość ich była coraz serdeczniejsza, pełna wzajemnego szacunku. Rudy wzamian za to zaprosił go na kiełbasę swojego wyrobu po to aby i z jego strony podeprzeć miłość między dwoma kumotrami. Antoś silnie przysadził się do kiełbasy i do kieliszka, a miał odwagę,

bo to nie było tak zupełnie za darmo. Kiedy się upamiętał, słońce już się chwytało dachu na kościele.

Wyszedł i udał się w stronę domu podatkowego, prztykając żetelnie szynelami o pięty. Spotkał po drodze Pawła Kokota. Paweł z brzegu zapytał: — A wy dokąd...?

 Zdaje się, że już za późno —spojrzał na słońce i dodał: — A zre-— Do kantorku z podatkiem.

– Polecę chyżo, może jeszcze otworzą.

Antoś nachylił się pospiesznie, wziął szynele w garść i poleciał na

Brzącek wpadł do jeszcze otwartej "kolektorii" (Izba skarbowa) i bosaka truchcikiem. zawołał uradowany

— Dobry wieczór — burknął murzyn, siedzący za stołem i grzebią-— Dobry wieczór panu! cy nerwowo w rozrzuconych papierach.

— Czego chcesz — zapytał. Podatek od ziemi.

— Zamknięte? A otwarte; może kto ślepy, kłamczuch z pana!

— Co?... Kto kłamca? — ryknął oburzony urzędnik.

— Ja z podatkiem — rzekł pokornie Brzącek.

— Przyjdź jutro!

Nie mogę, mieszkam daleko, robota w polu. Możesz latać, to ci dobrze zrobi, nie poto przyjechałeś tutaj, żeby

Antoś plątał się ze swoją słabą wymową, ale tłumaczył jak mógł. się rozkoszować chłodem.

Urzędnik spojrzał na prostaka i wnet obliczył stratę dnia jaką ten emigrant poniesie jadąc drugi dzień. Tłumaczył więc Antosiowi dokładnie, i uroczyście, że dostąpi tej łaski dzisiaj, ale musi mu dać łapówkę. Klient podochocony, nie zupełnie połapał się na wszystkich ulgach,

przytakiwał i godził się na wszystko. Musiał wypisać dokument. Masz i dawaj dwanaście milów. SZERSZENIE W RAJU

Wszystkie jednakowe o brunatnym kolorze, walą chmurami z nieba, siadają na ziemi, na drodze, pokrywają drzewa, zaścielają pastwiska. Szum jednostajny wypełnia powietrze. Przez chmury motyli płowieje

Motyle ustępują z drogi. Jak się na nie nachodzi, pryskają na wszystkie strony. Do frunięcia odbijają się silnymi nóżkami, a z powodu mnogości zbijają się, odbijają się jedna od drugiej i padają na ręce, nogi, twarz, odbijając się znów, kaleczą małymi ząbkami umieszczonymi na długich chudych łapkach jak wyostrzone zabki u piłki.

Dzieci nie mogą szybko iść, bo szorstkie ćmy skaczą do ust, do oczu

utrudniają posuwanie się naprzód. Szarańcze! Szarańcze!... — wołano na Rio Baixo. Szarańcze na

Butiatuwie, szarańcze na Gayerowie — wołano po wszystkich polach — Zgłodniały owad wybierał paszę, najpierw zabrał się do fiżonu, kar-

tofli, a potem do kukurydzy i żyta. Zardzewiałej pszenicy nie tykał, tylko mintrus spodem wygolił. W całej okolicy uderzono w blachy, konewki i dzwonki, strzelano z dubeltówek, tu i tam trąbiono i hukano

Kiedy Roda wraz z innymi dziećmi był na Kamiennej, słyszał, jak Stasiek Murmur strzelał z jednorórki. Pognał czymprędzej, aby także straszyć żarłoczny owad, paląc z "dzięcioła".

W domu nie było nikogo.

Matka z Kaśką chodziły po polu i biły w "laty" odstraszając żarło-

Roda wypalił ze strzelby i zmartwił się, że tylko na małym skrawku ziemi szarańcze podskoczyły, uciekły o krok i spokojnie gryzły fiżon, któremu nikły liście i zostawały sterczące żeberka.

Klęska do tej pory nie znana!

Nie pomoże straszenie. Gałęzie drzew brunatniały, a wysokie pnie piniorów przybrały wy-

gląd palonej cegły. Od czasu do czasu, łamały się gałęzie i roje szarańczy unosiły się

Dwa tygodnie szła chmura prawie dzień i noc. Chmara przycza-

jała się na ziemi podczas deszczu.

Gdy słońce rozgrzało, mdła woń wydzielana przez żarłoczny owad, powodowała zawrót głowy i wymioty u dzieci.

Zostały ogołocone pola ze zbóż, tylko kukurydza miała możność odrodzić się na nowo i gdzieniegdzie zostało wczesne twarde żyto.

Skrzydlate żarłoki ogołociły pola i podminowały je milionami rurek z niezliczoną ilością jajeczek, z których po paru tygodniach wykłuwała się młodzież, żarłoczniejsza od swoich poprzedników.

Jedna z Apokaliptycznych plag wzięła kierunek Egiptu i zgineła we falach Atlantyku.

Zaszeleściły pola wylęgłym robactwem.

Niszczono je ogniem i miotłami, kopano rowy, zapędzano i zasypy-Walka z szarańczą trwała trzy lata. Każdy bronił się na własna

rękę.

Właściwości pewnych grup krwi

Odkrycie istnienia 4 głów-A, B, AB i O, pozwoliło na stosowanie leczenia krwią w bardzo szerokim zakresie oraz umożliwiło przywrócenie zdrowia i uratowanie życia wielu milionom ludzi. Jednak u niektórych chorych mimo przetoczenia krwi odpowiedniej grupy wystapiły ciężkie powikłania, niekiedy nawet śmiertelne. Przeprowadzono wiele badań, które doprowadziły do odkrycia, że poza właściwościami zasadniczych grup — krew niektórych ludzi posiada jeszcze inne cechy. Taką cechą jest czynnik Rh. Większość ludzi, bo około 85 proc. posiada we krwi czynnik Rh, są to osobnicy Rh dodatni (Rh +), mniejszość, około 15 proc. nie ma we krwi tego czynnika, są oni Rh ujemni (Rh —). Grupy krwi oraz czynnik Rh dziedziczy się po rodzicach i nie ulegają one zmianie w ciągu życia. Jeśli osobnikowi, który nie posiada czynnika Rh, przetoczy się krew Rh ujemni (Rh —) Grupy krwi oraz ciała które powodują zlepianie krwinek wstrzykiwanej krwi i doprowadzają do ciężkiego wstrząsu mogącego skończyć się

Bardzo wielkie znaczenie czynnik Rh odgrywa w przebiegu niektórych ciaży. Dzie cko dziedziczy czynnik Rh po matce lub po ojcu. Jeśli rodzice mają oboje krew Rh + lub Rh — potomstwu nic nie grozi. Nie ma także dla dziecka niebezpieczeństwa, gdy matka jest Rh + a ojciec Rh -. Groźne dla

dziecka jest, gdy matka jest nych grup krwi nazwanych Rh — a ojciec Rh + i dziecko odziedziczy po ojcu czynnik Rh + Wówczas we krwi matki wytwarzają się przeciwciała skierowane przeciwko krwi dziecka. Przy pierwszej ciąży jest ich niewiele i wytwarzają się one późno — nie zdążą więc zaaciwko krwi dziecka. Przy wsze dziecko rodzi się zwykle zdrowe. Do konfliktu natomiast dochodzi przy następnej ciąży. Ilość przeciwciał wzrasta i atakują one krew dziecka. Działanie ich może doprowadzić do ciężkiego schorzenia zwanego chorobą hemolityczną. Czasem też ciąża kończy się poronieniem lub niezgodnością krwi rodziców, matka powinna być pod opieka lekarska i przechodzić okresowe badania krwi, które określają ilość przeciwciał we krwi. Urodzenie dziecka powinno odbywać się w szpitalu, gdzie można przeprowadzić po urodzeniu dziecka zabiegi, ratując jego

Casa Tarobá

AV. JOÃO PESSOA, 111 As melhores GELADEIRAS, TELEVISORES. — Consulte nossos preços e condições de pagamento.

Casa Kaniak ZAKŁAD KRAWIECKI

Artykuły męskie i dla dzieci Wykonuje się ubrania męs-kie i kostiumy Metavich

wykonuje się ubrama nież kie i kostiumy. Materiały krajowe i zagraniczne. — Ceny niskie. Rua Dezembargador Westfa-len, 178, — Tel.: 4-6838 — C u r i t i b a

Czy tlen przyspiesza starzenie?

może żyć bez tlenu, którego organizm stale się domaga. Pozbawione tylko na kilka minut dopływu tlenu, szlachetne tkanki organizmu --(nerwowe i mózgowe) doznają trwałych uszkodzeń lub też zupełnego zniszczenia. Poza tym wszystkie przemiany chemiczne, zachodzące w organiźmie potrzebują tlenu, który powszechnie jest uważany za czynnik ożywczy. Wiara w ożywcze działanie tlenu jest tak głęboka, że w szpitalach istnieją specjalne kabiny i namioty, w których umieszcza się pacjentów i nasyca ich płuca powietrzem wzbogaconym tlenem. W niektórych krajach (np. Ameryce i Japonii) ustawiono budki uliczne, w których po wrzuceniu monety do automatu można oddychać przez kilka minut czystym niemal tlenem. Po takiej 'tlenowej kapieli' człowiek czuje się przez jakiś czas szczególnie dobrze, ale... czy na dłuższą metę wychodzi mu to na zdrowie?

Taką właśnie wątpliwość wysunął Dr Siegiel z amerykańskiego "Union Corbide Research Institute". - Sądzi on, że równowaga między utlenieniem i odtlenieniem w organiźmie jest zasadniczym czynnikiem, od którego zależy rośnięcie i rozwój organizmu, lub zwiększenie odtleniających sprzyja zachowaniu młodości i opóźnieniu procesu starzenia. Umieściwszy pewne rośliny w atmosferze zawierającej tylko 5 procent tlenu zamiast normalnych 20 procent, dr Siegel stwierdził, że te rośliny pozostały przez sześć miesięcy w niezmiennym stanie,

Wiadomo, że człowiek nie nie tracąc, ani zyskując w tym czasie żadnego liścia.

Oczywiście organ i z m ó w wyższego typu - a także człowieka — oddychającego tlenem, nie można umieścić w atmosferze zawierające; tylko 5 procent tlenu, ale dr Siegel sądzi, że nieznaczne zmniejszenie naturalnej proporeji mogłoby wpłynąć na zwolnienie procesu starzenia, a tym samym na przedłużenie młodości i życia. Czy tak jest naprawdę, wykażą przyszłe doświadczenia. Drzewo wprawdzie spala się znacznie prędzej w powietrzu przesyconym tlenem, ale . . . człowiek nie jest drzewem. A ponieważ już poruszyliś-

my sprawę rozwoju organizmów i starzenia się, wspomnimy jeszcze o jedynm zjawisku wykrytym niedawno na Syberii i którym następnie zajęli się uczeni. Otóż kury pojone wodą pochodzącą z topniejących śniegów, znosiły przeszło dwa razy więcej jaj, niż te, które piły wodę czerpaną z rzeki. Także i waga prosiąt żywionych strawą przyrządzoną na wodzie ze śniegu, była przeszło dwukrotnie większa. Badania przeprowadzone przez uczonych rosyjskich wykryły czynnik wpływający na te różnice. Jest nim ciężka woda, a raczej izotopy wodoru zwane deuterem (1 proton + 1 neutron + 1 elektron); które w znacznie większej ilości znajdują się w wodzie rzecznej lub studziennej niż deszczowej, a najwięcej w wodzie oceanów

Doświadczenia przeprowadzone już poprzednio wykazały, że cieżka woda wpływa ujemnie na rozwój organizmów a zarazem osłabia orga-

UŚMIECHNIJ

KOCHAJĄCA ŻONA

Mąż wracając żonie polisę ubezpieczeniową:

- Ubezpieczyłem się na 5.000 funtów. Teraz już nie zaznasz biedy, gdyby mi się coś przydarzyło...

żona z czułością:

Jesteś naprawdę kochany. Bardzo się cieszę, żeś to zrobił. Naturalnie chodzi mi tylko o ciebie: teraz nie będziesz musiał biegać z byle czym do doktora...

GDY STWORZONO KOBIETĘ

"Bóg stworzył niebo i ziemię, potem wypoczywał. Następnie stworzył morze i ryby, potem znowu wypoczywał. Następnie stworzył człowieka, konia, psa i innne zwierzęta i wszyscy wypoczywali. Wreszcie stworzył kobietę. I nikt już więcej nie wypoczywał"

(Przysłowie afrykańskie).

niczny mechanizm samoobrony. Możnaby więc powiedzieć, że starzejemy się tak prędko dlatego, że pijemy wodę, która nie jest zupełnie "lekką", bo zawiera atomy ciężkiego wodoru. Inaczej mówiąc, bylibyśmy zdrowi i żylibyśmy dłużej pijąc wodę pochodzącą z topniejącego śniegu. Niestety, musielibyśmy sprowad z i ć prawdziwie "lekką" wodę pewnie z bieguna.

Tak czy inaczej, uczeni wykrywają stopniowo jeden po drugim czynniki wpływające na starzenie się organizmów, ale — jak się zdaje — jest ich tak dużo, że pewnie nigdy nie zdołamy się przed wszystkimi uchronić

GRZECZNOŚĆ ....

"Mój sąsiedzie! To nie żarty! Pod przysięgą, jak tu stoję: Pański pies, diabeł obżarty Zjadł trzy młode kury moje"

"Bardzo ładnie z pańskiej strony Wdzięczny jestem, miły panie, že zostałem uprzedzony: Pies kolacji nie dostanie!"

MIEDZY GENTLEMANAMI

W ekskluzywnym klubie londyńskim pewien gentle. man delikatnie budzi sasiada, który zdrzemnął się w fo-

- Bardzo przepraszam Sir! Czy pan czyta gazetę, na której pan siedzi?

CZARODZIEJSKA ZMIANA

Młody mąż opowiada starszemu koledze o swej żonie.

Kiedy wczoraj wróciłem do domu, żona moja przyjęła mnie jak nigdy dotad. Rzuciła mi się na szyję i tkliwie ucałowała. Na stole stały kwiaty i kolacja była świetna. Nie pozwoliła sobie pomóc w zmywaniu naczyń, posadziła mnie w fotelu, przyniosła kawę i otworzyła radio.

nitzk

Nie

stety

jeszc:

na p

sie d

kans

istni

skim

gây z ne lo trzeel

nonil

przed

180

B

Porza

Starszy mąż westchnał: A jak się panu podobała jej nowa suknia?

NAJLEPIEJ

- Nie podoba ci się krawat, mój kochany, a sprzedawca zapełniał mnie, że to najmodniejszy, amerykański wzór. Zastanawiam się do czego będzie najładniej wyglądać.

- Myślę, że do długiej

214

ROMAN WACHOWICZ

Za radą Towarzystwa przyśpieszono egzamina, aby dzieci mogły

pomagać przy ponownym obsadzaniu pól.

Orano i bronowano łyse pola, za pługiem rozsypywały się gniazda jajeczek szarańczy, do złudzenia podobne do rozsypanych garści żyta. Raz przerwana delikatna przezroczysta błona, która chroniła zalążki od wilgoci, wystarczyła, aby gniazdo długości palca zmarniało.
Należało sadzić na wyścigi, wyprzedzić wylęganie się biedronek, bo

większe rośliny łatwiej było bronić przed wylęgniętą szarańczą.

ROZDZIAŁ XX

EGZAMINA

Wystrojono szkołę gałęziami i papierami. Dziatwa biegała przybrana odświętnie. Za dziewczętami fruwały wstążki, u krótkich palt chłopców świeciły kwiatki i gdzieniegdzie na "bierydkach" migotały papuzie piórka.

Na podwórku szkolnym stawał wóz przy wozie, gdy zabrakło miej-

sca, stawano z boku "Cesarskiego Gościńca"

Portier Pampa Janowski przyjechał ostatni z próżnym wozem, bo proboszcz nie przyjechał, nie domagając na zdrowiu. Natomiast własną karetą przybyli Państwo Szymańscy wraz z gubernantką i najbliższym otoczeniem

Zasiedli do egzaminów (egzekucji). Dzieci na widok nowych gości. pięknie umajonej sali i odświętnie przybranych rodziców drżały ze

Tylko Roda nie błysczał, nie lśnił, nie jaśniał, bo mama uszyła sobie i wszystkim w domu, czarne ubranka — żałoba znów była u nich. Dzieci odpowiadały na wyrywki z tabliczki mnożenia. Czytały:

Lis i Bocian, Maciej i Dynia, i zaraz opowiadały co czytały.

Doktór zwrócił sie do Rody i zapytał: — Lubisz historię Polski? Chłopak wciągnął dech, coś przełknął, oczy otworzył, jakby spojrzał

w siebie, recytował długo i zakończył:

— "Wykiepiełzał ciało św. Wojciecha na wagę złota". Okulista dobrotliwie zapytał: — Jak, jak? Co zrobili? "... wykiepiłzał ciało świętego"?

- Słuchaj chłopcze, uważam, że powinno być "wykupił", a nie wykiepiełzał

– Tak, pamięciowa, mechaniczna nauka historii — szepnęła pani w strone guwernantki.

Guwernantka kiwnęła głową na potwierdzenie.
Pani Szymańska zwróciła się do nauczyciela:
— Panie Szlamkowski, niech pan na swoją rękę zapyta coś z rachun-

ków. praktycznie, coś z ich życia, kupna i sprzedaży. — Rozkaz, o pani! — i zwrócił się do Rody.

— Ojciec sprzedał...

— Tata nie żyje — przerwał malec i wzruszenie zaczęło go dławić... A biedna sierota — współczuł nauczyciel. A więc, widzisz; mama sprzedała tuzin jajek za rubla i dwie kopiejki, ile otrzyma za pięć tuzinów?

SZERSZENIE W RAJU

Chłopakowi źle się zrobiło i żal go ścisnął, że potylu klęskach w domu, bo to i bydło wyzdychało, rosy się spaliły, Franek umarł, szarańcza wszystko zniszczyła i nie będzie za co jechać i uczyć się z Józkiem, a teraz jeszcze na jedną mękę "wróbli i kopek" go wystawiają i ze łzami w oczach wziął się tłumaczyć: — Proszę, proszę, ja tego nie kupię, wszy-

scy się śmieją i nigdzie nie policzą. Szlamkowski mruknął, otworzył pożółkły podręcznik — tak w

książce stoi i tak w Polsce uczą.

– No nic, nic, zwróciła się do chłopca egzaminatorka — już rozu-

– Panie Szlamkowski – zwrócił się Doktór do nauczyciela – należałoby wprowadzić naukę rachunków opartą na milrejsach, toby im się

– Bal odrzekł nauczyciel — nie ma podręczników, mam tylko je den dla siebie i to z kopiejkami.

Doktór pokiwał głową — rzeczywiście nie mamy podręczników w języku polskim dostosowanych do tutejszego życia.

— Odłużmy rachunki na bok, a niech państwo posłuchają, co one umieją z nauk "ścisłych".

Doktorowa podniosła głowę i otworzyła oczy — no? Nauczyciel spojrzał po dzieciach. Dzieci w mig odgadły, co będzie, nawet niektóre już podniosły ręce. Nauczyciel z namaszczeniem rzucił pytanie:

- Co to jest sprawiedliwość?

Sześćdziesiąt rąk podniosło się do góry (każde podniosło dwie).

— Proszę — chełpił się bakałarz, zwracając się do gości. Proszę pytać jedno po drugim, dzieci się nauczą, tylko należy umieć sprzedać to wodalej się posieda.

Doktorowa wskazała na Józię. Wstała i bez zająknięcia wyrecytowała:

'Jak woda do swego poziomu, tak wszystko w życiu powraca

do własnej równowagi" Cisza zaległa klase

Doktorowa z politowaniem patrzała na dzieciarnie, która paliła się do powtórzenia i w sercu swoim bolała, że taka znakomita gleba, ale nie ma siewcow na niej, by umiejętnie siali zdrowe ziarno. Może na zakończenie zaśpiewałybyście co?

Dziatwa kochała doktorową, bo ją znała z odwiedzin i dobrych rad, to z rozmów przy spotkaniach. Na zabój więc śpiewały:

Jeszcze Polska...

Dalej Bracia... Ospały Ignuśny (i gnuśny) Z dymem pożarów itd. itd.

Dzieci znały te pieśni, jeszcze od innych nauczycieli, to na weselach i chrzeinach często starsi śpiewali, a już najwięcej o śpiew dbał ś. p. "Cosarz" który niezmordowanie na za najwięcej o śpiew dbał ś. p. "Cesarz", który niezmordowanie naganiał do śpiewu i mawiał:

"Naród, który śpiewa — zwycięża, a naród, który przestał śpiewać — umiera".

dzy i plei. B pieku chetn czci,

> była j żanie 2a glo 310 M panist

społec

nowis dhaja Reka

tyce Szczep lako I

zajmo nych ona n mać n rainn

Tie cz Wanie

ch do

Rzeczy Ciekawe i Prawdziwe:

Wiek i pochodzenie ziemi

Wiek ziemi obliczano dotychczas na 4 i pół miliarda lat Uczony Gerling ustalił ostatnio, że niektóre skały glebinowe w tak zwanej Tarczy Skandynawskiej" pyta tworząca Skandynawię Karelię i półwysep Komaja 6 i pół miliarda lat, zyli 2 miliardy więcej niż

ciek przypisywany dotychzas naszej planecie. Jeżeli to odkrycie zostanie potwierdzone przez inne badania, wzmocniona zostanie teoria, według której Ziemia nie utworzyła się z gorących gazów słonecznych, lecz z zimnych chmur pyłu przestrzennego i gazu, które powoli się zgęszczały. Ciepło wewnętrzne ziemi powstało później w następstwie zwiększajacego sie ciśnienia, oraz przemian chemicznych i radioaktywności

Polak z pochodzenia - prezydentem Togo

tynencie republika murzyńska Togo. Nie wiedzą o tym chyba tylko nieliczni. Ale kto wie, jak nazywa się prezydent tej republiki i szef

Dziwne pytanie? Skądże! Nazwisko tego pana brzmi: Mikołaj Grunicki (vel Grunitzki). Polak? Mówi się, że ojciec Grunickiego był z pochodzenia ślązakiem lub też

Istnieje na czarnym kon- emigrantem z innych dzielnic Polski, matka zaś Murzynka

> Grunicki ukończył francuskie gimnazjum w latach 1951 - 58 był posłem do Francuskiego Zgromadzenia Narodowego. Po raz pierwszy został premierem Togo w r.

Prezydent Grunicki uchodzi za dużego sympatyka Francji.

Chłopiec czy dziewczynka

Nie można się dziwić, że ojciec, któremu żona urodziła kilka córek z rzędu, chciałby mieć wreszcie syna. Niestety nauka nie wynalazła jeszcze sposobów wpływania na pleć mającego narodzić sie dziecka. Jeżeli jednak uwierzymy biologowi amerykańskiemu R. C. Snyderowi, istnieje ścisły zwiazek miedzy stanem napiecia nerwowego ojca oraz płcią jego po-

Snyder był podczas ostatniej wojny pilotem myśliwskim i w tym czasie urodziły mu się dwie córki. Potem, gdy zarzucił już niebezpieczne lotnictwo, urodziło mu się trzech synów. Snyder postanowił zbadać, jak ta sprawa przedstawiała się u kolegów jego dawnej eskadry. Oka-

em,

zało się, że na 29 dzieci urodzonych w czasie, gdy byli pilotami, 27 było dziewczynkami.

Na podstawie tej ankiety Snyder skonstruował teorię, nerwowe, że wpływa na chromozomy plemników, w których wytwarza się więcej zarodków żeńskich niż męskich. Tymczasem Snyder rozszerzył swe badania i szuka potwierdzenia swej oryginalnej hipotezy, która zbiega się do pewnego stopnia z inną dawniejszą, według której podczas wojen rodziło się zawsze więcej dziewcząt niż chłopców. Podczas wojny bowiem ludzie żyją w większym na-

której podstawą jest takie rozumowanie: zawód pilota stwarza tak wielkie napięcie

pięciu nerwowym.

Morski antybiotyk

Liczne bakterie szkodliwe dla człowieka gina w wodzie morskiej. Stwierdzono n. p. wielokrotnie, że rany odniesione przez marynarzy i przepłukiwane wodą morską, nie zakażają się i szybko się goją. Lekarze przypuszczają, że w wodzie morskiej kryje

się jakiś potężny antybiotyk, działający skuteczniej niż wszystkie inne, wynalezione do tego czasu. Liczne laboratoria w świecie starają się wyodrębnić ten antybiotyk z soli morskiej ,oraz roślin i zwierzątek żyjących w morzu.

Klasztor skonfiskowany

SOFIA. — Słynny klasztor Rylski, będący sanktuarium narodowym Bułgarii - został skonfiskowany przez rząd w Sofii i przekształcony na muzeum narodowe z powodu "jego wielkiego znaczenia historycznego, oryginalności jego architektury i jego wartości naukowej" — jak podaje katolicka agencja prasowa KIPA. Klasztor ten zbudowany w wieku X, był do dnia dzisiejszego ośrodkiem życia religijnego i kulturalnego Bułgarii. Skonfiskowanie tego klasztoru pokrywa się z programem rządowym, który przewiduje przejęcie przez administrację publiczną kraju, wszystkich zabytków i budynków kościelnych. Decyzja ta została umotowowana tym, iż wspólnoty religijne i zakonne, nie są w stanie utrzymać na odpowiednim poziomie podobne ośrodki historyczne. Od niepamietnych czasów klasztor Rylski był celem licznych pielgrzymek wiernych bułgarskich

SPICHRZEM MORZE MANUEL

Ostatnie statystyki wskazują, że ludność świata znacznie przekroczyła liczbę 3 bilionów. Tempo wzrostu zaludnienia naszego globu jest tak szybkie, że w ciągu niewielu lat liczba ta jak twierdzą badacze — wzrośnie do 6 bilionów. Coraz drastyczniejszym będzie więc problem wyżywienia. Światowy Komitet Walki z Głodem, który bada ten problem. wskazał na nowe i niezwykle bogate źródło pokarmu dla ludności: jest nim flora i fauna podwodna. Dotychczas pokarm człowieka tylko w 10 proc .pochodzi z morza, jego bogactwa są wykorzystywane w minimalnym stopniu. Tymczasem — obok ryb i skorupiaków, których produkcję można zwiększyć 10krotnie, w morzu istnieją inne "jadalne" bogactwa: plankton i algi "Plantacje" alg (niektóre gatunki algi zawierają aż 85 proc. tłuszczu i wielkie bogactwo witamin) można zdaniem uczonych, zwiększyć co najmniej 100-krotnie. Nie jest więc wykluczone, że "chleb z alg" będzie pożywieniem człowieka przyszłości.

Okruchy...

Alpach włoskich, w górach jów i dziejów ludzi sprzed 40 Val Camonica, archeolodzy odkopali osadę sprzed przeszło 4 tysięcy lat. Okazała się ona najbogatszym w Europie "naturalnym muzeum" sztuki prehistorycznej. Odnaleziono tam bowiem 25 tysięcy rysunków, wyrytych na skałach i stanowiących do-

 Muzeum pierwotne. — W kładny obraz życia, zwyczawieków

Reklama. — Jeden z salonów kosmetycznych w Brukseli reklamuje się następującymi słowami: "Odmłodzimy was do tego stopnia, że nie będziecie mogli chodzić na filmy zakazane dla młodzieży"

• Drobiazg. - żona maharadży Barody jest posiadaczką największej w świecie prywatnej kolekcji klejnotów. Podczas wizyty w Paryżu tak oświadczyła przedstawicielom prasy: jeden z detektywów z mojej obstawy poradził mi, abym na nocnym stoliku kładła zawsze przed udaniem sie na spoczynek jakiś drobiazg wartości 100 tys. dolarów inaczej, jeżeli złodziej nic nie znajdzie, może sie zdenerwować i stuknąć mnie czymś w

Próba wierności. - Godny podziwu dowód wierności dał swemu panu w Dolnej Frankoni (NRF) mały jamnik, który przewędrował 100 km wracając do domu.

Pies został sprzedany i przewieziony samochodem do miejsca przeznaczenia odległego o 100 km. Korzystając z nieuwagi nowego właściciela, jamnik zbiegł i po czterech dniach wrócił do swego

• Zabarwienie drzew. -Aroglo - to nowy rodza forniru, czyli okleiny mebuwej. Wytwarzanie tego orniru polega na wprovadzaniu do organizmów rosnących jeszcze drzew specjalnych preparatów chemicznych, które nadają drewnu różne kolory – czerwony, błękitny "ziebny. Kolor zależy od wprowadzanego preparatu, katomiast dziełem "samego" drzewa są wzory tworzene przez słoje. - Uzyskany kolor jest odporny ne działanie światła i słońca. tow.stcychtna.

DZIAŁ POETYCKI

Z POEZJI STAROPOLSKIEJ

Wszystko się dziwnie plecie Na tym tu biednym świecie, A ktoby chciał rozumem wszystkiego dochodzić, I zginie, a nie będzie umiał w to ugodzić. (Z "Pieśni")

Cnota skarb wieczny, cnota klejnot drogi, Tegoć nie wydrze nieprzyjaciel srogi, Nie spali ogień, nie zabierze woda: Nad wszystkim inszym panuje przygoda. (Z "Pieśni")

A jeśli komu droga otwarta do nieba, Tym, co służą ojczyźnie: wątpić nie potrzeba. (Z "Pieśni")

Ten pan, zdaniem mojem, Kto przestał na swojem. (Z "Pieśni")

Szlachetne zdrowie! Nikt się nie dowie, Jako smakujesz, Aż sie zepsujesz. (około 1570)

Jan Kochanowski

Objaśnienia

Jan Kochanowski (1530 - 1584) słusznie zasługuje na miano największego poety czasów zygmuntowskich, złotego wieku Polski. Cechował go głęboki duch religijny, szczery patriotyzm i wielki talent poetycki. Powyżej podajemy złote myśli poety, które weszły na zawsze do skarbca języka polskiego.

Bóg, lub jak chcą uczeni ateiści, natura ustaliła pewien porządek i pewne reguły, które rządzą wszechświatem. Między innymi, został stworzony człowiek, w podziale na dwie

Kobieta od najdawniejszych czasów była gospodynią, opiekunką i wychowawczynią dzieci. Funkcja matki uszlachetniła kobietę, umieszczając ją na najwyższym piedestale

Na przestrzeni wieków, stanowisko kobiety w rodzinie, im si społeczeństwie i życiu ekonomicznym, uległo najrozmaitszym przeobrażeniom. Gdzieniegdzie była traktowana jako rzecz i własność osobista mężczyzny i w tym charakterze u pogan była palona na stosie razem z mężem, w razie jego zgonu.

Niezależnie od wszystkiego, w rodzinie cieszyła się powaco d zaniem do tego stopnia, że u niektórych szczepów uznano ją za głowę domu i plemienia, ustalając system matriarchalny. W organizowanych tworach państwowych i ucywilizowanych petit państwach, aż do połowy XIX wieku, skrystalizowało się stanowisko kobiety i jej funkcja jako administratorki domu, dbającej o jego urządzenie, ustrojenie, porządek, zaopatrzenie, ubiór, kuchnię, czuwającej nad wychowaniem dzieci i opiekującej się mężem.

Dom stał się centrum życia rodzinnego i towarzyskiego. Reka kobieca zawsze nadawała bezkształtnej formie piękno, a w połączeniu z walorami duchowymi, opartymi na estetyce i dobrym tonie, uprzyjemniała życie domowe. Osobowość kobiety wyczuwało się i widziało się w najdrobniejszych szczegółach. Czystość i schludność stanowiły o wartości jej,

jako pani domu. Dom, jako ognisko rodzinne i jako centrum towarzyskie, ajmował i do dziś dnia zajmuje, pomimo zdobyczy kulturaloych i wynalazków, prawie w zupełności czas kobiety, jeżeli najili ona naprawdę chce wypemić odpowiednio swą rolę, utrzyal mać rodzinę i dom na poziomie oraz uchronić ognisko ro-

dzinne od rozbicia Ilez bowiem pracy kosztuje zagospodarowanie, utrzymanie czystości i porządku? Ile poświęcenia wymaga wycho-Wanie dzieci, stała opieka nad nimi, pomoc i przygotowanie ch do samodzielnego życia? Ile cierpliwości, taktu, uległośi i opanowania musi cechować kobietę w jej stosunku do meża i ojca?

Dom, gdzie kobieta była dobrą gospodynią i mądrą jego West Panią, był zawsze zamieszkany, w nim wszyscy z przyjemnośoda się grupowali, czuli się szczęśliwi i byli do niego przywiązani. Ciepło rodzinne wzrastało i krzepiło w nieugaszonym Pognisku Mężczyzna pragnął w nim przebywać i niecierpliwie wyczekiwał chwili ukończenia swej pracy zawodowej, albo-

Dr Kazimierz Sienkiewicz - Rio de Janeiro - marzec 1963 r. KOBIETA

szponach egzystencjalizmu wiem wiedział, że zastanie tam atmosferę rajskiego ogrodu. Nie czuł w nim sztuczności, przymusu, powierzchowności czy improwizacji. Wiedział, że zastanie pięknie wyglądającą żonę i czysto ubrane dzieci, gustownie nakryty stół, bukiety kwiatów, dobre jedzenie i upragnioną chwilę wypoczynku. Tam spotykał dzieci dobrze wychowane — tam nie było har-

ców, krzyków i jękliwych płaczy!

W drugiej połowie XIX wieku powstał ruch, mający na celu wyzwolenie kobiety i jej równouprawnienie. Ruch ten wykwitł w Ameryce Północnej, gdzie kobieta dzieląca trudy i znoje mężczyzny w jego pionierskim życiu i podróżach, w poszukiwaniu nowych ziem do osiedlenia się, oraz w walkach z Indianami — stała się towarzyszem i pełnowartościowym partnerem. Ze wspólnoty interesów i walki o byt, w tak specyficznych warunkach, wypłynęło to dążenie do osiągnięcia równych praw. Zostało ono zaspokojone i przeprowadzone bez trudności i bez sprzeciwu ze strony mężczyzn.

Raz rzucone hasło i wzniesiony sztandar emancypacji, podjęły natychmiast kobiety w Anglii, w drugiej połowie XX wieku i pod przewodnictwem Emmeline Pankhurst rozpoczęły walkę o równouprawnienie. Przewodniczyła ona ruch którego członkinie zwano sufrażystkami, ponieważ chodziło "sufrfrage". Stała jedynie o zdobycie prawa wyborczego ona na czele tej organizacji od 1905 do 1914, kiedy sen ów urzeczywistnił się.

Sprawa równouprawnienia kobiet w różnych państwach, rozmaicie była ujmowana. W Polsce, kobieta zawsze cieszyła się swobodą, była otaczana czcią i żyła w czarownym romantyźmie. Dowodem pełnej osobowości kobiety polskiej, między innymi, było posiadanie własnego nazwiska i majątku. Swoją wartość osobistą wykazała też na emigracji, budząc podziw poprzez niezależność, działalność i pracę twór-

Niewola Polski nie pozwoliła na powstanie zagadnienia emancypacji — zaś w 1918, w Wolnym Państwie Polskim, kobieta automatycznie, bez żadnej dyskusji otrzymała prawa polityczne i wyborcze

Odwrotnie wyglądała ta sprawa w Szwajcarii — tam kobiety nie mają prawa wyborczego. Gdy po pierwszej wojnie światowej i podczas drugiej, pewna grupa kobiet wszczęła ak-

cję celem uzyskania tych praw, parlament odrzucił wniosek w tym kierunku. Równocześnie zaś przeprowadzona ankieta wśród kobiet, wykazała zupelny brak zainteresowania się tą sprawą; większość Szwajcarek opowiedziała się przeciw udziałowi kobiet w życiu politycznym.

Obiektywnie analizując problem udziału kobiet w polityce, stwierdzić należy brak realnej potrzeby tej aktywności. Wynik wyborów, poza duplikowaniem głosów, nie wykazuje żadnych korzyści ani zmian. Naturalnie, jeżeli kobiety chca tych praw, byłoby nie demokratyczne i nie etyczne jakiekolwiek sprzeciwianie się. Kobieta jednakowóż, jako "anielica" sama powinna wycofać się z życia politycznego, które poza zmartwieniami i niesmakiem, niczego konkretnego nie daje.

Z początku prąd emancypacyjny opierał się o słuszne przesłanki. Chodziło o zapewnienie równych praw i przyznanie stanowiska równego mężczyźnie, w zakresie socjalnym, ekonomicznym, politycznym i prawnym. Niestety, z biegiem czasu, po pierwszej wojnie światowej, a zwłaszcza po drugiej, prąd ten ulegi zwyrodnieniu, doprowadzając do przesady i zachwiania się ogólnego porządku, do zniszczenia ogniska rodzinnego, zaniku estetyki, dobrego wychowania i zaniku wstydu.

Kobieta zbuntowała się! Zapragnęła nieograniczonej wolnowci. Zapragnęła dorównać mężczyźnie we wszystkim. W tej nicokiełznanej chęci i niezdrowej tendencji, przekroczyła granice i zapisała na karcie historii ludzkiej słowo: "tragedia"

Szybko dokonywujące się przemiany, najpierw zniszczyły rodzinę. Kobieta bowiem opuściła dom i zaczęła pracować zawodowo, wysuwając mężczyznę i zabierając mu pracę. Mężczyzna pozbawiony możliwości zarobkowania, wstrzymał się od zakładania rodziny.

Tam, gdzie kobieta niepotrzebnie zaczęła pracować, w domu zabrakło gospodyni, matki i żony. Dzieci zaczęły wychowywać się na ulicy lub pod dozorem analfabetycznych nianek czy służących. Zabrakło wychowania domowego, zabrakło ciepła domowego i uczucia. Zabrakło tradycji i romantyzmu. Domem dla mężczyzny stał się bar lub restau-

Przez pracę zarobkową i jej warunki, kobieta czym raz to bardziej upodobniła się fizycznie i psychicznie do mężczyzny. Z czułej istoty o tkliwym sercu i dobroci, przemieniła się w istotę wyrachowaną. Nabrała pewnych męskich cech, nalogów i manier. W pogoni za wolnością i wyzwoleniem się – prześcignęła mężczyznę "asymilując jego złe skłonności, pierwiastkując je poprzez swoją emocjonalność.

C. d. na str. 9-tej

ŚWIĘCONKA W TOW.

União

Juventus

Ofensywa jadowitych słów

Zawodowi strażnicy myśli rewizjonistycznej i świetcgo ognis-ka odwetu w zachodnich Niem-czech nie mają spokoju, odkąd przestało być tajemnicą, że ol-brzymi wysilek propagandowy Cantrali ziomkostw przesiedleń-czych, finansowanych również ze zkatuły państwowej, nie ze zkatuły państwowej, nie przynej tych plonów, na jakie liczono, sądząc po licznych i smarowacych kampaniach prasowych i zjazdach ziomkowskich. Wiele ziomkostw walczy obecnie z zalewem własnej makulatury, albociem z odbiorcą jest gorzej, niż nyślano w głównej kwaterze przesedleńców.

Problem nr. 1 — v jaki spo-sób rozszerzyć krag czytelników, a zwłaszcza jak wpwnać na młode pokolenie w duchą haseł przesiedleńczych, zajmowała się impreza dyskusyjna w zachod-nim Berlinie na temat: "Czy prasa przesiedleńcza wpływa v ogóle na kształtowanie się opi-

ganizowana została przez gamzowana zostaka pracz zw.
chodnio-berliński okręg Zw.
Przesiedleńców. Wzieli w niej udział czołowi przedstawiciele
sektoru prasy i propagandy centrali ziomkowskiej w NRF i retrali złomkowskiej w NKF i re-prezentanci poszczególnych ga-zet. Szef prasy i propagandy Zw. Przesiedleńców, dr Herbert Hupka, którego w antypolskości nikt chyba w NRF nie prześcignie, stwierdził wprawdzie, że na terenie Niemiec zachodnich uterene Nemiec zachodnen tekazuje się ogółem aż 336 czasopism i gazet przesiedleńczych o łącznym nakładzie ponad dwa miliony egzemplarzy — pomyśleć tylko ile milionów pochłania ta makulatura!

Jeden z uczestników dyskusji, redaktor "Deutsche Welle" Bader monitował zebranych, aby prasa przesiedleńcza jeśli pragnie wpływać na całe społeczeństwo zachodnio-niemieckie, wyska z sucze zaścianka. Twaka szwa ze swego zaścianka. Trzeba te prase zreformować "od stóp do głowy". Tylko, że nikt nie wie w jaki sposób to uczynić. Z chwilą bowiem, kiedy pisma te zaczną pisać "normalnie", przestana być pismami rewizjonistycznymi. Przed takim oto dylematem stanęli więc propagandyści rozmaitych ziomkostw. Ich dawni podopieczni, aby dowiedzieć się o rzeczach ich interesujących, muszą sięgać po pormalna prase. normalną prasę.

Dyskutanci dali wyraz prze-konaniu, iż reforma winna pójść w kierunku większej centralizacji, albowiem znaczna ilość lo-kalnych pism ogranicza z natury rzeczy ich zasieg i wpływ. Redaktor naczelny oficjalnego biuletynu Zw. Przesiedleńców biuletynu Zw. Przesiedleńców "Deutscher Ostdienst" Clemens Neumann, w związku z niedos-tatkami w docieraniu do szer-szych kół opinii publicznej skarżył się, iż gazety przesiedleńcze miały zawsze ciężki start i skamiały zawsze cięzki start i ska-zane były na "prywatną inicja-tywę" poszczególnych działaczy czy organizacji przesiedleń-czych. Harr Neumann nie zwierzył się jednak ze źródeł, z których on i jego koledzy "po odwecie" czerpią od lat pokaźne sumy, służące wszystkiemu tyl-ko nie szukaniu dróg porozu-mienia z sąsiadami Niemiec we wschodniej Europie.

wschodniej Europie.

Uczestnicy dyskusji doszli
jednak do innych wniosków. Ich
zdaniem należy zespolić wszystkie wysiłki w tym kierunku, aby prasa przesiedleńcza "stworzyła pożyteczny ferment w opinii publicznej". Czyli innymi
słowy — aby w walce o hasła
rewizjonistyczne nie zasypiać
gruszek w popiele. O to możemy
być zupełnie spokojni. Propaganda określonego typu, która
nie pozostaje zresztą bez krytynie pozostaje zresztą bez kryty-ki w rozmaitych sferach społeczeństwa, bo daje falszywy o-braz stosunków w NRF, nie przestanie nadal jątrzyć stosunków NRF z jej sąsiadami ze wschodu.

świadczyć może o tym decyswiadczyć może o tym decyzja tzw. ziomkostwa śląskiego,
które postanowiło uznać najbardziej wojowniczy tygodnik
przesiedleńczy "Der Schlesier"
za swój organ centralny. Już w
pierwszych numerach tego pisma otrzymaliśmy próbkę tego,
co koła te uważają za swój cel.
Ze wysiłki propagandy rewizjonistycznej moga nadal liczyć na poparcie ze strony oficjalnej, świadczą telegramy, jakie z okazji objęcia nowej roli otrzymała
redakcja "Schlesiera". W korowodzie gratulantów znaleźli się
wszyscy czołowi politycy i przedstawiciele partii politycznych w
NRF. CDU pisze, że "pismo
może liczyć na uznanie i poparcie ze strony CDU w wykonywaniu swojej nowej funkcji". Olienhauer i Brandt życzą w imieniu SPD "dalszych sukcesów dla
dobra wspólnej ojczyzny". Przewodniczący FDP dr Mende zapewnił redakcję "Der Schlesier"
o dalszej współpracy.

pewnił redakcję "Der Schlestet o dalszej współpracy. Tak więc szeroki wachlarz przedstawicieli życia publiczne-go wypowiada się po stronie pi-sma, którego antypolskie i an-tyczeskie ostrze wyłania się każdego drukowanego słowa.

Marian Szalowski

DENTYSTA:

DR. WINCENTY FLENIK Godziny przyjęć :od 8 - 11 od 2 - 6. Rua Voluntários

Dorocznym zwyczajem, Towa, rzystwo União Juventus urzą. dziło święconkę dla swych członków, w której wzięli udziąj m. in. także przedstawiciele Polonii z Araukarii i Campo Lar. lonii z Araukarii i Campo Lar.
go. Po tradycyjnym poświeceniu
darów bożych przez ks. red
Józefa Zająca, dzielono się Jajkiem. Podczas krótkich Drzemówień, tak ks. Zając jak i prezes Tow. p. Rizio Wachowicz
nawoływali gorąco do jednocz
nia się i współpracy pomiędz
poszczególnymi ośrodkami powpowinymi a przede wszystkie.

poszczególnymi ośrodkami polo, nijnymi, a przede wszystkim la terenie samego Towarzystw. Na część artystyczną tego w. czoru (t. j. dnia 20 kwietnia złożył się piękny program, w p. staci udanej rewii pod reżysen p. Leonarda Cegiełkowskiego. Pierwsza w tej rewii wystąplia wanda Boszczowska, odgrywale.

Wanda Boszczowska, odgrywające na pianinie utwór "Alavance" (lawina). Z kolei pokazana skecz p. t. "Oddam ci jutro", w skecz p. t. "Oddam ci jutro", w wykonaniu Krystyny Słucz, nowskiej, Pawła Kostychy i Ed-warda Margasa. Roberto Ti-xeira wykonał melodeklamację p. t. "Zjawienie" przy akompa-niamencie akordeonu dosko-nałego grajka Vinicio Boszczow.

"Fantazję" Mozarta odegrala "Fantazje" Mozarta odegrala na pianinie utalentowana Mia Pruszyńska. Innym punktem rewii był skecz p. t. "Co za beczelność" — pióra prof. Tadeu, sza Morozowicza, w wykonaniu Wandy Rusieckiej, Henryka Kustawy. Pomana Dened i Fusika Kustawy. Wandy Rusieckiej, Henryka ku-jawy, Romana Denegi i Eugeni Czajkowskiej. Zaczym po rz drugi grała na pianinie Mira Pruszyńska wykonując "Poemat Paderewskiego" i "Baladę" Cho-

pina.

Końcowym numerem był taniec Polka i Tango z maneki,
nem. Rolę tancerza "Monsieur
Lafayette" odtworzył w doskonały sposób Tadeusz Bierut.
Na marginesie trzeba jeszcze
nadmienić, że część członków
Grupy Folkloru wyjechała wraz
z innymi etniami do Vila Velha, gdzie wzięła udział w pozowaniu do zdjęć dla najwięk
szego tygodnika "O Cruzeiro",
co bedzie najlepszą propaganda zowaniu do żujęc da najwież szego tygodnika "O Cruzeiro", co będzie najlepszą propagand dla Grupy i Tow. União Ju-ventus. Odbyło się jeszcze ter samego dnia nadzwyczajne ze branie członków-akcjonariuszy Towarzystwa, by roztrząsnąć szereg ważnych problemów. Wieczorem natomiast nasi artyści powtórzyli swą rewię w Tow.
"Ruy Barbosa w Araukarii, z
okazji rocznicy śmierci bohatera narodowego Tiradentesa.

Tradycyjna "ŚWIĘCONKA"

Przy Kościele Polskim w Pôrto Alegre

Uroczystość Zmartwychwsta-nia Pańskiego, licznie zgromadziła rodaków w swojej świąty-ni. Nie tylko kościół wypełuli rodacy z Pórto Alegre ale z dal-szych okolic, gdzie się odprawia raz w miesiącu Msza św., z kazaniem polskim i gdzie co sobo-tę odbywają się lekcje języka

odbywają się lekcje jewiepolskiego.
O godz. 9 odprawiono uroczystą Mszę św. W kazaniu Ks.
proboszcz nawiązał do Uroczystych polski. rosciez nawiązai do Urocaje tości Tysiąclecia Chrztu Polski, zachęcając cają Polonie, ab przygotowała się na te uroczys-tość z cajym narodem polskim. przez odnowienie życia religi-nego i życia sakramentalnego.

nego i życia sakramentalnego.
Po uroczystościach kościelnych wszyscy udali się do sal parafialnej św. Kazimierza na tradycyjną "Święconkę". Przystole zajęli miejsce Ks. Prob. Leon Lisiewicz, pan prezes Towarzystwa Polonii i prezes Komisji Kościelnej. Po odśpiewaniu "Wesoły nam dzień" przemówił Ks. Prob. oraz prezes Tow. Polonii i prezes Komisji Polonii i prezes Komisji Kościelnej. Następnie poświe-cenie i tradycyjne dzielenie się

i składanie życzeń przerwie "Zesp przerwie wiązanke Po małej Dziecięcy" odegrał pieśni żołnierskich oraz głoszono deklamacje pod tytu-łem: "Wielkanoc" i "Historia "Wielkanoc" i Ostatnim punktem Pisanki" programu, było wystąpienie, po raz pierwszy Zespołu pieśni i Tańca "Młoda Polonia". Zespół ten, liczący zaledwie 8 ty-godni, odśpiewał z towarzysze-niem instrumentów smyczko-wych wych pieśni z repertuaru "śląska i Mazowsza". Rodacy licz-nymi okląskami podziękowali młodemu zespołowi za miła ucz-Chce jeszcze artystyczną. Chce Jesz znaczyć, że zorganizowanie znaczyć, że zorganizowanie zaznaczyć, że zorganizowanie "Zespołu Młoda Polonia" zaw-dzięczamy Ks. Prob. i pani Ja-

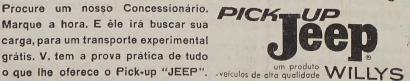
ninie Figurskiej.
Obserwator Jan Pelek

170.000 km de graça

O Pick-up "Jeep" tração em 2 rodas custa muito menos que o seu mais próximo concorrente, como resultado do grande volume de produção dos veículos "Jeep". Agora faça as contas: só com a diferença de preço v. economiza para mais de um ano de gasolina, roda uns bons 170.000 km de graça. E segue lucrando, com o baixo custo de operação. Além de nunca parar em oficina — o que ainda lhe dá mais viagens, mais negócios. O Pick-up "Jeep" é forte, é "Jeep". Agüenta firme anos a fio, porque não é um veículo adaptado, mas feito especialmente para o transporte de carga.

Procure um nosso Concessionário. PICKTUP Marque a hora. E êle irá buscar sua carga, para um transporte experimental grátis. V. tem a prova prática de tudo

KOBIETA

SZPONACH EGZYSTENCJALIZMU

Dokończenie ze str. 7-ej

Rzeczywiście wyemancypowała się... — ale utraciła swe stanowisko i swą kobiecość! Popatrzmy na ten nowy typ i codzienny obrazek: kobieta ubrana w spodnie lub raczej w przeźroczystą piżamę, z papierosem w ustach, co chwilę spluwającą resztki tytoniowych włosków, przeginająca się lubieżnie w biodrach, wyzywającym ruchem i krokiem, goniąca po ulicach. Tam znowu, po-balzakowska niewiasta, o przerastałych kształtach, w bikini, narzuca się swoją nagością na plaży. Tu znowu na ringu, bierze czynny udział w boksie i wolnej walce. Owdzie, w restauracjach i barach, nadużywająca alkoholu... i w towarzystwie, używająca nieprzyzwoitych słów i opowiadająca nieprzystojne anegdoty, często nawet ordyname!

Prawdziwą zbrodnię stanowi rozbicie rodziny przez modne rozwody i zmianę męża, po kilku dniach lub godzinach, przy czym niektóre kobiety doszły do zadziwiającej wprawy

i rekordów. Zanikły określenia pokrewieństwa i powinowactwa, a wytworzył się jeszcze legalny harem z zasadami Sodomy i Go-

Drugą zbrodnię kryje w sobie powołanie kobiety do służby wojskowej i do nieodpowiednich funkcji, które negatywnie wpłynęły na psychikę kobiecą, eliminując z czasem pierwiastki dobra i uczucia, a zastępując je bestialstwem. Podobny typ wytworzył się w niemieckich żeńskich obozach jenieckich i szpitalach, w których sanitariuszki i dozorczynie dorównały potworom, przyjmując rozkazy komendantów z S.S

Tak więc zapanowało równouprawnienie, które z powodzeniem można nazwać wyuzdaniem. Kobieta egzystencjonalistka sama pozbawiła się kobiecości przez zbytnie naśladowanie mężczyzny — stała się chłopczycą! Kobieta pozbawiła się dobrowolnie swego dotychczasowego stanowiska i przywiązanych doń prerogatyw. Mężczyzna zaś począł ją traktować jak drugiego mężczyznę. Szybko przyzwyczałł się, i jakoś naturalnie, nie ustępować jej miejsca w pociągach, autobusach, tramwajach, przestał otwierać drzwi, podnosić i podawać przedmioty, zapomniał, że w towarzystwie należy tańczyć i zabawiać rozmową. Z królewskiego piedestału spadła do żołnierskiej roli, do rekruckiego traktowania. Mężczyzna przestał liczyć się z kobietą. Zachwiana została w stosunkach między nimi równowaga i porządek.

Czasami, gdy to wygodne, kobieta jeszcze teraz powołuje się na swój charakter i nagle bez uzasadnienia pragnie odpowiedniego szacunku i zachowania się wobec niej, a w wypadku odmowy męskiego przedstawiciela, obraża się i wyzywa go od niewychowanych. Zapomina, że kto łamie prawo, naraża siebie na kare i na inne konsekwencje!

Czasami, w zapale równouprawnienia, zabiera się do naukowej czy pseudo-naukowej dyskusji, a skoro brak jej argumentów, w sposób prowokujący i złośliwy, kończy rozmowę; w wypadku zaś słusznej uwagi mężczyzny i wyrażonego niezadowolenia z wymienionego obrotu sprawy, wymawia mu nie wychowanie! W ogóle ostatnio, kobiety lubią szermować słowem "niewychowanie", zapominając, że one właśnie go pogrzebały i skreśliły ze słownika.

Grzeczność, wychowanie, zachowanie się i stosunki ludzkie opierają się na wzajemności — nigdy nie są jednostronne. Nawet najbardziej grzeczny człowiek dla kogoś straci szacunek i stanie się nieuprzejmy, jeżeli stale będzie traktowany prowokacyjnie i nieodpowiednio.

A jednak trzeba pozostać w szrankach zwolenników przepięknego hasła: "kobiety nie bij nawet kwiatem". Pomimo nieprzyjaznego nastawienia, należy pozostać w konserwatywnej czci, w ramach staropolskich, rycerskich zasad bo może wreszcie przyjdzie opamiętanie się i obudzenie się

z koszmarnego letargu Te uwagi i rozmyślania nie mogą być interpretowane... wrogością do kobiet — to jedynie pragnienie, by emancypa-

cja dażyła szlachetnymi drogami. Kobieta musi posiadać wszystkie prawa, powinna kształcić się i kończyć studia – ale w pierwszym rzędzie powinna powrócić do dawnego stanowiska i na łono rodziny, bo to jej najwznioślejsza funkcja przykazanie natury.

Emancypacja ma służyć nie do niszczenia, ale tworzenia, do niebotycznych wzlotów!!!

Dr Kazimierz Sienkiewicz

POLSKI 00 PACZKI PEKAO

Najtaniej, najszybciej i najsprawniej

otrzyma Rodzina i Przyjaciele w Polsce

Paczki PEKAO i Paczki t. zw. "do wyboru"

zamawiane

u UPOWAŻNIONYCH PRZEDSTAWICIELI PEKAO N. Y.

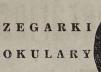
Tylko te zlecenia gwarantują otrzymanie 100% przekazu. Wszystkie paczki są bez cła i odsyłane do

PACZKI: żywnościowe, ze świeżymi owocami, słodycze, upominkowe dla Pań, Panów i Dzieci, Maszyny do szycia, dziewiarskie, lodówki. Sprzęt motorowy, samochody, motocykle, opony, materiały budowlane, włókiennicze, inwentarz żywy, węgiel, meble.

Wielki asortyment lekarstw amerykańskich.

Po katalogi i informacje, zwracajcie się do: UPOWAŻNIONEJ PRZEDSTAWICIELKI

PEKAO New York, HALINY BERGMAN, São Paulo, Caixa Postal 5127, — Tel.: 52-87-29.

BIZUTERIE

CARL R.

Rua Riachuelo, CURITIEA

FARTUSZKI - PŁÓTNA - "MALHAS" - POŃCZOCHY RĘCZNIKI - KOSZULE — Najniższe ceny w mieście! Przed zakupem prosimy zbadać Skład i Fabryka: R. Claudi-

ceny w

ceny w no dos Santos, 52 (Dawniej Praca da Ordem) — Fone: 4-1698 — CURITIBA.

gdy widzę ich jedność, po-moc w potrzebie, wspólne zrozumienie i wspólny ich

Czyż brak nam do szczęś-

cia tylko wzajemnej niena-wiści, uragania i szkodzenia sobie? Tak nas mało! Lecz są wśród nas niedobitki, któ-

rych celem jest sianie niezgo-dy, wzajemnego lęku przed sobą i "przyjaciółmi". Dla-tego to czynniejsze jednost-

tego to czynniejsze jednostki zostają zniechęcone do rodaków i osiadają między obcymi, gdzie znajdują więcej spokoju i szacunku, jakim powinni darzyć się wszyscy ludzie, a zwłaszcza my Polacy w dalekim świecie.
Nie wolno szkodzić bliźniemu! Nie wolno nienawidzić!
Podajmy sobie ręce braterskie zanim wykończy nas

skie, zanim wykończy nas

Kurytyba, 20-IV-1963 r.

w-ny Fan niak, Ponta Grossa. Szanowny Panie! W odpo-Szanowny Panie! Pa-

Szanowny Panie! W odpowiedzi na prośbę Szan. Pana, by otrzymać wyjaśnienie w sprawie paczki z obrazkami, wysłanej przez W. Pana do Polski, a która nawet poroku nie doszła do rąk adresata, ani nie została zwrócona Szan. Panu przez Pocztę Polską, nadmieniamy, że sprawę tę najlepiej można

sprawę tę najlepiej można załatwić listownie przez Towarzystwo Łączności "Polonia", Warszawa, ul. Bracka,

Nr. 5.
Załączamy serdeczne poz

Odpowiedź

Redakcji:

W-ny Pan

drowienia

Wojciech Breowicz.

Teodor Bub-

Retificadora BRASPOL LTDA

Odnawiamy wszelkie typy motorów samochodowych. — Robota gwarantowana i szybka. CENY PRZYSTĘPNE.

Rua Marechal Floriano 1773 -- Fone: - 4-2635 CURITIBA - PARANA

listów do Redakcji:

NIE RZUCAJMY KAMIENIEM ...

W numerze "Ludu" z 17
kwietnia przeczytałem z niemiłym uczuciem coś w rodzaju paszkwilu pt. "Gniazdo
szerszeni i Lisów".
Tak się akurat złożyło, że
miałem u siebie w odwiedzinach kilku poważniejszych obywateli z interioru. Wszysbywateli z interioru. Wszys-cy) odczuliśmy głęboki nie-smak i nietakt bijący z każ-

dej linii owego listu.
Nie wiem, o kogo tu cho-dzi i nie chcę ani bronić, ani też oskarżać. Chcę przelać papier uczucia mego su-

na papie mienia. Žle jest, bardzo žle i smut-no. Polonia w interiorze za-miera, walą się w grób os-tatnie piniory, w Polsce jesz-cze rodzone. Wszystkie natatnie piniory, w Polsce jeszcze rodzone. Wszystkie narodowości, jakie nas otaczają, wskazują na nas jako na
tych, którzy lubią się źreć,
plwać na siebie, wyśmiewać,
urągać, podpatrywać najintymniejsze życie bliźniego rodaka, wyciągnąć go na
"pogwarkę", aby go następnie wyśmiać, zohydzić.

Straszne to przywary, które brzydką rdzą przywarły do

re brzydką rdzą przywarły do niektórych rodaków na emigracji. Straszne tym bar-dziej, że złośliwość takich, przeważnie sybarytów, po-sunięta jest tak dalece, że nie wahałaby się nawet de-nuncjować rodaka, który być może w momencie uniesienia, chwilowego rozgoryczenia czy bólu wypowiedział przed kochanym - rodakiem takie czy inne swoje smutki. Każdy z żyjących ludzi ma

i mieć będzie swego mola. Ale tego mola złośliwiec nie zawsze chce lub nie potrafi zrozumieć. Jakże często czło-wiek sobie "poboryka", pos-karży się przed rzekomym przyjacielem, znajomym — rodakiem. Natura ludzka jest już taka, że lubi się wywjest juž taka, že lubi się wyw nętrzyć nieraz z najskryt-szych myśli. Wydaje się wte-dy człowiekowi, że mu lżej, radośniej, mocniej i żywiej. Tak się złożyło, że od

Tak się złożyło, że od pewnego czasu mieszkam w okolicy zamieszkałej przez Szwabów. Ogarnia mnie żal,

Adubos Inseticidas

PROCURE EM

PRODUTOS PARA AGRICULTURA LTDA.

Av. Capanema, 155 Curitiba - Paraná

Lekarze:

DR. M. NIEWĘGŁOWSKI

Klinika dla dzieci Kons.: Edificio Tljucas — Rua Cândido Lopes, Esq. Er-melino de Leão — 9.º Andar Conj. 913. - Godziny przyjęć: od 9-ej do 11-ej. Rezydencja: Rua Júlia da Rezydencja: Rua Júlia da Costa, 666, CURITIBA — Pr

DR. GABRIEL NOWICKI

Dyplom Uniwersytetu Paryskiego Byly Profesor Uniw. Parańskiego Po powrocie z Europy przyj-muje: Farmácia Stelfeld, Pr Tiradentes 530, od godz.: 9 - 13. - Rez.: Carlos de Car-valho 369, od godz. 15 - 17. Choroby ogólne. — Specjalność schorzenia nerek i dróg moczowych.

Dr. LUDWIK RYDYGIER

Mówi po polsku, 4 lata praktyki w szpitalach USA. Kurs specja-lizacji w New York, P.M.S.H.

Choroby kiszki odchodowej, He-moroidy, Fistuty i. t. p.

Kons.: R. José Bonifácio 110.
Przyjmuje od 10-ej do 1/30 nuje od 10-ej do 14,30 5 - 18. - Telefon: 4-5494. R. Amazonas Marcon-954, Bacacherí, — Telefon: 4-5473.

VARIZES - MICROVARIZES

Pernas inchadas - Ulceradas Pesadas - Doloridas - Com ecze-mas de causa variosa - e he-morroidas, tratamento rápido sem operação.

DR. MENDES ARAUJO

Especialista nas doenças do reto e aparelho digestivo gastrite -Úlcera do estômago duodero -Prisão de ventre colites - Trata-mento direto do intestiro na disenteria amebiana — Rua Dr. Muricí, 439, 5.º andar. - Fone: 4-0268 — das 9 às 12 e das 15 às 17 horas.

DR STANISŁAW BEMBEN zawiadamia swoją Zacną a liczną klientelę, że na razie jest zmuszony przerwać zawodową pracę lekarską, która bedzie mógł rozpocząć na nows dopiero od sierpnia b.r.

Dr. J. A. DOBROWOLSKI

Lekarz chirurg — Choroby kobiece — Klinika ogólna. Kons.: Praça Tiradentes, 332. Rez.: Rua Treze de Maio, 879 Telefon: - 4-6380

Przyjmuje od 9 - 11 i od 3 - 6

DR. KOSSOBUDZKI

KLINIKA LEKARSKA - CHIRURGIA Przyjmuje od 9-ej do 11-ej i od 14-ej do 17-ej W CASA DE SAÚDE SÃO FRANCISCO

ul. São Francisco Nr. 147 — Telefon: 45440 Rez.: Visc. do Rio Branco 1189 - Tel.: 4-3776 - Kurytyba

Adwokaci:

DR. LUCJAN KASPRZAK Praca Osório, 45, 1.º and. 105.

Załatwia wszelkie spraw* adwokackie. - Przeprc..adza naturalizacje.

MÓWI SIĘ PO POLSKU

DR. EDWARD ZELAK

Załatwia sprawy cywilne, handlowe, kryminalne, robotnicze i naturalizacje. Przeprowadza inwentarze.

Rua Emiliano Perneta nº 10 Rua Emiliano Perneta nº 10
4 pietro - Conj. 401 (Esq.
Pr. Zacarias) - Edif. Quinco
Cabral. — Telefon 4-0278
C U R I T I B A

DR. PAWEŁ FILIPAK — FELIKS GOLAS

Rua Cândido Lopes, 205, 2.º andar - CURITIBA - PARANA Przeprowadza się sprawy adwokackie oraz prowadzi się Rachumkowość (Guarda-Livros). Przyjmuje się od godz. 9 do 12 i od 14 do 18,30. W sobotę od 9 do 12. Władają jezykiem polskim.

DR. BRONISLAU OSTOJA ROGUSKI ADWOKAT

Sprawy cywilne i handlowe Rua Voluntários da Pátria - 489, Fone: 4-4819 Paraná Curitiba

Casa Pavão Casa

HIPOLITA DOPIERALSKIEGO

Ma na składzie tak w jednym domu jak i drugim wielki wybór ubrań gotowych, kapeluszy, bucików, koszul. – Artykuły ogólne dla mężczyzn, kobiet i dzieci.

PO CENACH FABRYCZNYCH - ATACADO E VAREJO. RUA MAL. FLORIANO, 511 RUA RIACHUELO, 308

REVISTAS PULUNESA

POLONIA POLSKA POLEN POLEN LAPOLOGNE

Aparece em alemão, espanhol, francês, inglês, polonês e sueco. Revista de alto padrão gráfico, dá ampla cobertura ao movimento cultural, científico, artístico e ao desenvolvimento industrial da República Popular da Polonia.

ASSINATURA ANUAL CR.\$ 800,00

RADAR

Bimestral. Ilustrada. Destinada à juventude. Aparece em polonês, inglês, alemão e sueco. Esporte e ciências. Mantém uma seção de enderêços com publicação de fotos para intercâmbio epistolar. Formato 34 x 24 cm.

ASSINATURA ANUAL CR.\$ 300,00

ESCREVA-NOS SOLICITANDO CATALOGOS E MAIORES INFORMAÇÕES

cheque bancário ou Vale Postal.

Tomamos também assinaturas de outras revistas de caráter clen-tifico e técnico nos idiomas pilonês, inglês, francês, alemão e russo, da República Popular da Polonia.

EDITORIAL VITÓRIA LTDA.

R. Juan Table Duarte, 50 - Sobrado - Tel.: 22-1613 - R. de Ja eiro - 68

Uma das datas mais importantes que a história da Polônia conhece foi aquela assinalada a 3 de maio de 1791. Nêste dia foi proclamada a nova Constituição do país da Aguia Branca. Continha ela as mais ousadas e progressistas reformas com as quais o taundo de então nem sonhou, a saber: igualdade para tôdas as classes sociais, o primeiro Ministério da Educação criado no mundo, a mais completa liberdade religiosa para todos os credos, formação de municípios, privilégios para as cidades, defesa dos aldeões contra a violência dos nobres, aumento do Poder Executivo, etc. etc.

Estas reformas foram elaboradas por homens ilustres, como: Konarski, Leszczyński, Jabłonkowski, Rzewuski, Kołłątaj, Staszic e tantos outros, que demonstraram madureza intelectual incomum. grante tino político e ardente patriotismo.

Desgraçadamente, porém, a Polônia vivia no meio de potências absolutistas, que temiam ter como vizinho uma nação

grande e ao mesmo tempo tão liberal. Em consequência disso, a Polônia foi invadida pelos exércitos da Rússia, Prússia e Austria. Foi desmembrada 4 êzes. Ficou durante 147 anos sob a ocupação dêstes três países. E embora sem govêrno próprio, sem a sua própria bandeira, sobreviveu milagrosamente, graças ao seu grande patriotismo, seu amor à liberdade, às tradições e inabalável fé católica.

O grande filósofo francês - Rousseau, ao saber do desmembramento da Polônia, teve para ela palavras bem significativas: Se vós, Polonêses não pudestes impedir de serdes abocanhados pelos vossos vizinhos, não permitais que êles vos mastiguem".

Foi o que justamente aconteceu. A Polônia não se deixou "mastigar" e por isso conseguiu sobreviver, tanto mais, que tem dois grandes defensores da sua soberania: seu povo profundamente católico em maioria esmagado ra e a Virgem de Czestochowa como sua Rainha e Padroeira.

* Rio. — A luta no PTB. A ala janguista do PTB receia que o Sr. Almino Afonso, Ministro do Trabalho, pretenda apoderar-se da liderança dêste partido e ao mesmo tempo disputar nas próximas eleições o cargo ao govêrno paulista.

★ Brasilia. — Semana da Educação. Em todo o país foi realizada a Semana da Educação com a finalidade de chamar atenção das autoridades e do povo para o problema do analfabetismo.

*.Rio. - Telex abre horizonte. Foram inauguradas na semana passada as linhas diretas de comunicação entre o Brasil e setenta e um países. Com esta ligação serão beneficiados todos os assinantes da rêde nacional de telex.

★ São Paulo. — Vinte delegações fizeram festa. Na abertura dos IV Jogos Panamericanos em São Paulo desfilaram no Pacaembú atletas de 20 delegações. A festa atraiu uma assistência de 50 mil pessoas.

★ Brasília. — Aprovada nacionalização das emprêsas. A Comissão Interministerial aprovou a nacionalização, mediante compra, das emprêsas concessionárias de serviços de energia elétrica e Padre Palhano elegeu-se com

* Rio. - Dólar subiu. No mercado interno o dólar está sendo vendido a Cr\$ 718,00 e comprado a Cr\$ 712,00. Há tendência para dólar subir mais.

* São Paulo. — Crise no "Govêrno paulista. Uma das mais sérias crises vive o govêrno de Adhemar de Barros, diante da demissão da diretoria do Banco do Estado e da Caixa Econômica Esta-

★ Brasília. — Reforma Agrária. O tema principal das discussões dos meios politicos de Brasília é a idéia da realização de um plebiscito sôbre a reforma agrária. Há porém receio bem fundado: não é fácil prever o resultado dêste plebiscito.

* Brasília. — Denunciado o perigo. O deputado Abel Rafael de Minas Gerais agitou a tribuna da câmara com o problema da infiltração cimunista nos estabelecimentos de ensino da Capital da República, no que se refere ao curso primário e ao ensi-

* Troca de partido. O deputado federal do Ceará Padre Palhano de Saboia, deixou UDN pelo PTB em virtude de divergências com o governador Virgílio Távora. O mais de 35 mil votos

Sociedade União Juventus

CARNET DE ATIVIDADES

MAIO -3 — Comemoração Cívica — Academia Aniversário da Sociedade. Apresentação do Grupo Folclórico Polonês. Abertura do I.º Forum das Sociedades. Sede Urbana. Horário: 20 horas.

4 — Baile de Aniversário — Orquestra King's. 22 horas .Sede Urbana. 5 — Missa Solene em Ação de Graças. Igreja São Vicente às 10 horas. Teatro e encerramento

19 — Festival Social Esportivo: Renê e S/Conjun-

to - Sede campestre.

Os sócios que quiserem participar da quadrilha nas festas juninas, poderão se inscrever na secre-taria da Sociedade. As danças serão orientadas pelo colaborador Pinheiro.

> Jan Kaniak — Diretor de Publicidade Micrislay Surek Diretor Social

tetor da Sta. Igreja rogai por nós.

Modélo dos pais de família e dos esposos, rogai por nós.

Patrono dos operários e artifices. togai por nós.

Patrono dos moribundos, alcançainos a graça duma boa morte.

Ser operário não é ser escravo, mas é seguir as pégadas de Cristo; ser operário não é ser desordeiro nem extremista, mas é amar com sinceridade êste torrão que nosos antepassados nos legaram. Acima de tudo urge saber respettar a pátria, a familia e a religião. Isto é ser operário, porque Cristo, Deus e Senhor de tôdas as coisas, nunca deixou de ser operário enquanto viveu nêste mundo, ensinando-nos com palavras que todos os operários de bom senso e conscientes de sua dignidade não podem esquecer, mas devem trazer no coração: "quem não está comigo, está contra mim"

FRANCISCO DRANKA

OS FAMINTOS — Todos os jornais; os políticos; o povo brasileiro voltou os seus olhos para Curitiba. A UDN reuniu-se em convenção. Esperava-se uma definição uma tomada de posição.

E os homens da UDN deram ao Brasil um espetáculo de fala bonita. Falaram, discursaram em público — resolveram nos bastidores

Sou membro da UDN. Sempre fui. Esperava alguma coisa mais positiva. Não veio. Não veio a definição, porque resolver, como resolveram de fato a posição de oposição; porque resolver, como resolveram uma linha de ação pragmática (isto solução para cada caso particularmente); porque resolver, como resolveram, fazer a reforma agrária, sem mexer na Constituição; porque, resolver, como resolveram obedecer a vontade de um homem, ainda que êle seja Carlos Lacerda; porque resolver,, como resolveram fugir do debate, fugir da discussão. - Isto francamente não me agradou.

Ouvir discursos bonitos não resolve. Ouvir falar ainda que os maiores oradores do Brasil, é pouco.

O Brasil dos famintos aí está — e as palavras bonitas não enchem estômago de ninguém.

Ouvir sermões cívicos. — Ouvir palavras bonitas, ata-- esbravejar, ameaçar, cerrar os punhos é muito pouco. Os famintos de justiça nos campos aguardam para que afinal, alguém se lembre dêles. Esperava sinceramente, que nesta era de princípios, nêstes dias, em que o Mundo aguarda posições claras e não palavras bonitas; esperava, que pelo menos os homens da UDN, que falam bonito, que ainda fazem parte daqueles poucos, que nas palavras se dizem os melhores, fossem mais positivos. Esperava que daqui saissem com o programa na mão e defendessem o lema: Os ricos sejam menos poderosos e os pobres menos miseráveis, menos exploradores. Seria um grande passo. Uma esperança pelo menos.

Os melhores, — assim se dizem, e assim se diz — não tomaram êste caminho. Ficaram nas palavras bonitas. Ficaram nas decisões de cúpula, ficaram nos maravilho-

Isto é um sinal. Sinal de que os partidos políticos têm os seus dias contados. Porque não se pode viver longe do povo. Se na UDN, não se debate os problemas do povo no PSD não se fará. No PTB, quem manda é também uma super-super cúpula (dois decidem, três falam, o resto aplaude). No PDC, discute-se, mas nesta lenga-lenga já estamos desde 1945 e para frente não se dá um passo.

Os homens fortes dos partidos, mandam, desmandam, ditam as normas — os pequenos, os famin nados aplaudimos discursos bonitos. O que vai por trás, o que se pretende, ficamos sabendo na prática — cada dia que passa somos mais pobres. Porque a verdade é que ninguém quer melhorar o estado que aí está, porque os poderosos (os partidos todos são dirigidos pelos poderosos!) estão muito bem!

A mudança não interessa ao PTB. Ele está com tudo nas mãos desde 1930. O PSD aí está junto com o govêrno. Nada fizeram. Por que? Por que não quizeram.

A UDN prefere refugiar-se na sua vocação do contra, da oposição. E o povo, faminto de justiça, faminto já de pão, de liberdade, fica a ouvir discursos.

Estamos caminhando para a formação de novos partidos, mais ligados aos problemas do povo — mais definidos. Os famintos, os lavradores, os explorados têm que deixar o aplauso e olhar os homens que possuem doutrina, que não se conformam com ouvir discursos, por que o seu pão vai ficando cada dia mais escasso. É questão de Fome de Justiça, e não de discursos.

MAGNA DATA DA POLÔNIA PATRONO (IOS OPERATIOS Pesquisa de opinião é favorável a Lacerda

Pesquisa realizada pela firma "Marplan" acerca da decisão do sr. Carlos Lacer-da de não permitir a realiza-ção na Guanabara do certapela me comunista pró-Cuba a-presentou resultados ampla-mente favoráveis ao gover-

nador.

A pergunta proposta foi a seguinte: "O senhor (a) foi contra ou a favor da atitude do governador Carlos Lacerda proibindo a realização do congresso pró-Cuba?"

congresso pró-Cuba?"
Foram a favor dessa atitu-Foram a favor dessa atitude 16% contra; 2%, indiferentes ao problema; e não responderam 9% dos entrevistados. Por sexo, a pesquisa deu o seguinte resultado: mulheres: a favor, 82%; contra, 10%; homens: a favor, 63%; contra, 22%. Dos 73% favoráveis ao sr. Lacerda a maioria pertence à categoria A, tem instrução superior e mais de 50 anos de idade

mais de 50 anos de idade

LACERDA - BRIZOLA

Outra pergunta proposta
foi a seguinte: "Comparando

o governador Lacerda ao de-putado Brizola, qual dos dois na sua opinião, tem procu-rado servir melhor ao Bra-

Os resultados foram os se-Os resultados foram os seguintes: 60% dos entrevistados acham que o governador Carlos Lacerda tem procurado servir melhor ao País do que o sr. Brizola. Dos que assim opinaram a maioria é constituida de pessoas da classe A, de mulheres, de pessoas com mais de 30 ano de idade e de grau supetor pessoas com mais de 30 am de idade e de grau superio de instrução; 16% entenda que o sr. Brizola tem procu-rado servir melhor ao Brasil. Destas pesoas, a maioria pertence à classe C, consti-tui-se de homens, de 18 a 30 tui-se de homens, de 18 a 30 anos de idade e de grau primário de instrução. Das pessoas entrevistadas 7% acham que ambos se têm esforçado naquele sentido e 5% julgam que nenhum dos dois procura corvir melhor ao País. servir melhor ao País.

("O Estado").

ror em Haiti. O atentado sofrido pelos guardas dos filhos do presidente Duvalier provocaram atos de violência em massa em todo o país.

Namur. - Principe morre em acidente. O Principe belga Alberto Deligne morreu num acidente de automóvel em Natoye, perto de Namur, ao sair do hospital depois de ser ferido em outro acidente automobilisti-

• Buenos Aires. - Saida do ministro tcheco. O govêrno da Argentina declarou 'persona não grata' o ministro tcheco em Buenos Aires. Em represália, o govêrno da Checoslováquia tomou a mesma medida quanto ao ministro argentino em Pra-

O chefe da Junta Militar Perú coronel Peralta prometeu ao povo o restabelecimento do regime democrático no future próximo.

Nações Unidas. Portugal censurado. Por 16 votos contra cinco e três abstenções, o Comitê de Descolonização aprovou uma moção de censura a Portugal.

■ Argel. Socialismo "especialmente argelino". O Primeiro Ministro Ben Bella pretende nacionalizar os grandes latifundiários francêses e argelinos. Essa iniciativa do premier argelino provocou viva reação do gogérno francês.

• Paris. — Pantera espalhou terror. Uma pantera negra recém-trazida de Borneau, ao fugir do Circo Francki, aterrorizou um subúrbio desta capital durant 36 horas até ser capturada por domadores do circo.

Moscou. Moscou. A recepção oferecida pelo Kremlin ao Fidel Castro superou as que foram feitas a Nehru e a Tito. Moscou e Peking disputam a amizade do líder cubano.

- Ataque à • Havana. Cuba. Duas refinarias cubanas sofreram ataque aéreo por um avião bimotor pertencente às fôrças anticastristas. Os explosivos lançados sôbre as refinarias causaram danos insignifi-

 Cidade do Vaticano. – Silêncio sôbre Mindszenty. O jornal católico de Viena, ao referir-se à viagem do cardeal Koenig a Budapest, observa que há possibilidades de o cardeal Mindszenty participar da II fase do Concilio Ecumênico.

o Melhor Remédio

A ANA

— A Ana só namora rapaz chamado Cleto. Primeiro, foi o Cleto Cunha; depois, o Cleto Silva; agora é o Cleto Dias.

- Quer dizer que a Ana é cleto...maníaca?

— Qual nada! O que ela quer é dar ao primeiro filho, justificadamente, o nome de Anacleto.

INSCRIÇÕES EM PÁRA-CHOQUES DE CAMINHÕES

O mundo gira. Eu me viro. Quem gosta de pó é aspira-

Não chore morena; eu volto. Cheios os pneus, vazio o

coração !

Quem gosta de apêrto é parafuso.

Minha vitamina é a poeira. Pelos buracos das ruas se conhece o prefeito.

Calma, poste. Contigo não há nada.

Se a morte é descanso, prefiro continuar cansado. "Correio do Povo".

PROBLEMA "ATÁVICO"?

O noivo estava desesperado, porque se aproximava o dia do casamento e ainda não tinha arranjado casa. Um amigo opinou:

Por algum tempo, ora bolas, você podia ir viver cont seus sogros!

— Impossível — retrucou o noivo. — Eles ainda viven provisòriamente na casa dos pais da minha futura sogra.

tej zgin * Konw Wodą

deputo

to obec

noszą

dhugu

* Kata

ki sa

czas ko stóra op cenda ym K which al

★ 510 fu mało oncern

(Moi